Projekt

z dnia 5 grudnia 2025 r.
Zatwierdzony przez Wójta Jemielnicy

UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY JEMIELNICA

z dnia ..... 2025 r.

w sprawie uchwalenia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jemielnica na lata 2026-2029

Na podstawie art 4^1 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani (Dz.U. z 2023 r., poz. 1939 oraz z 2022 r.,poz. 2600) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jemielnica na lata 2026-2029 stanowiący załącznik do uchwały, będący częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Jemielnica.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Jemielnicy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie 1 stycznia 2026 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Norbert Jaskóła

Załącznik do uchwały nr .....
Rady Gminy Jemielnica
z dnia ..... 2025 r.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jemielnica na lata 2026-2029

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW 2
WSTĘP 3
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU 6
CHARAKTERYSTYKA GMINY JEMIELNICA 9
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH 10
PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE JEMIELNICA 11
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH 12
RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE JEMIELNICA 14
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW 16
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY 16
PROBLEM ALKOHOLOWY 18
PROBLEM NIKOTYNOWY 19
PROBLEM NARKOTYKOWY 19
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I INTERNETU 22
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH 24
ZABURZENIA ODŻYWIANIA 25
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW 26
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY 26
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH 28
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH 29
INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE 30
PROBLEM ALKOHOLOWY 31
PROBLEM NIKOTYNOWY 33
PROBLEM NARKOTYKOWY 34
WNIOSKI Z BADAŃ SPOŁECZNYCH PRZEPROWADZONYCH NA TERENIE GMINY JEMIELNICA W 2025 ROKU 36
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU 41
REALIZACJA PROGRAMU 50
ADRESACI PROGRAMU 50
ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH 50
TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH 51
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA 51
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU 51
BIBLIOGRAFIA 53
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW 54
SPIS RYSUNKÓW 54
SPIS TABEL 54
SPIS WYKRESÓW 54

WYKAZ SKRÓTÓW

AA – Anonimowi Alkoholicy

b.d. – brak danych

DDA – Dorosłe Dzieci Alkoholików

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna w Jemielnicy

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jemielnicy

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KP – Komisariat Policji w Zawadzkiem

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Strzelcach Opolskich

pp. – punkt procentowy

UG – Urząd Gminy

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

WSTĘP

W Polsce problematyka uzależnień od alkoholu i narkotyków stanowi poważne wyzwanie zdrowotne, społeczne i ekonomiczne, oddziałujące zarówno na jednostki, jak i całe społeczności. Nadużywanie substancji psychoaktywnych prowadzi do licznych konsekwencji zdrowotnych, takich jak choroby somatyczne, zaburzenia psychiczne czy przedwczesna śmierć, a także do poważnych skutków społecznych — rozpadu więzi rodzinnych, marginalizacji, wykluczenia społecznego oraz wzrostu przestępczości. Uzależnienia generują również znaczne obciążenia dla systemu ochrony zdrowia, pomocy społecznej i wymiaru sprawiedliwości, powodując konieczność angażowania znacznych zasobów finansowych i kadrowych. Szczególnie niepokojący jest wzrost skali problemu wśród młodzieży i młodych dorosłych. Coraz częściej obserwuje się przypadki eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi, zarówno legalnymi (alkohol, nikotyna), jak i nielegalnymi (narkotyki, dopalacze). Zjawisko to może prowadzić do wczesnego uzależnienia, zaburzeń emocjonalnych i problemów w funkcjonowaniu społecznym oraz edukacyjnym. Dlatego też przeciwdziałanie uzależnieniom wymaga kompleksowych, systemowych działań obejmujących profilaktykę, edukację, terapię oraz wsparcie środowiskowe, realizowanych w ścisłej współpracy instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i lokalnych społeczności.

Napoje alkoholowe są bezsprzecznie najbardziej dostępną substancją psychoaktywną w przypadku każdej grupy wiekowej. Według Raportu opracowanego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, od 2007 roku spożycie alkoholu na 1 mieszkańca Polski w ciągu roku przekracza 9 litrów – w 2022 roku wyniosło ono 9,37 litrów, co jest wartością najniższą na przestrzeni ostatnich 5 analizowanych lat[1]. Problem spożywania alkoholu dotyczy zarówno kobiet, jak i mężczyzn, jednak to właśnie mężczyźni stanowią grupę szczególnie narażoną na częstsze sięganie po tego typu substancje – spożywają oni alkohol niemal trzykrotnie częściej niż kobiety, tj. przez średnio 106 dni, podczas gdy kobiety piją alkohol średnio przez 37 dni w ciągu roku. Taka różnica może być związana nie tylko z czynnikami społecznymi i kulturowymi, ale także z odmiennymi preferencjami – mężczyźni częściej wybierają piwo, podczas gdy kobiety chętniej sięgają po wino[2].

Niepokojącym zjawiskiem jest również znaczne spożycie alkoholu wśród młodzieży, co może prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych i społecznych w przyszłości. Według wyników ostatniej edycji europejskiego badania ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) z 2024 roku, prowadzonego na reprezentatywnej grupie młodzieży szkolnej w wieku 15-16 lat, odsetek uczniów w Polsce, którzy pili alkohol w ciągu ostatnich 30 dni, wyniósł 39,1%. W porównaniu z poprzednią edycją badań ESPAD, wartość ta uległa spadkowi o 7,5 pp.[3].

[1] Szmidt J., i in., Raport 2023 – Uzależnienia w Polsce, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2023.
[2] Tamże.
[3] Tamże.

Innym z kluczowych wyzwań współczesnego społeczeństwa jest dostęp do narkotyków. Ich dostępność, wzorce konsumpcji oraz konsekwencje prawne i społeczne wymagają stałego monitorowania i działań prewencyjnych. Europejski Raport Narkotykowy z 2024 roku zwraca uwagę na fakt, że około 8,0% mieszkańców Europy w wieku 15-64 lat używało tego typu substancji w ciągu ostatniego roku, natomiast blisko co trzeci podejmował się tego przynajmniej raz w ciągu całego swojego życia (29,9%). Najwyższy odsetek osób dotkniętych problemem obserwuje się w grupie wiekowej 15-34 lat, gdzie w ciągu 2024 roku było to 15,0%[4]. Według badań ESPAD z 2024 roku, odsetek uczniów, którzy deklarowali używanie narkotyków kiedykolwiek w życiu, wyniósł 16,9%. Oznacza to spadek w porównaniu z poprzednim badaniem ESPAD z 2019 roku, gdzie tenże odsetek wyniósł 21,4%[5]. W badaniu przeprowadzonym w 2021 roku przez Fundację CBOS, odnotowano, że w 2024 roku 13% uczniów zażywało narkotyki, co oznacza spadek o 3 pp. względem roku 2018. Marihuana i haszysz pozostają najczęściej stosowanymi przez uczniów substancjami – na zażywanie ich kiedykolwiek w życiu wskazało 36,2% respondentów w 2021 roku, co wskazuje na tendencje spadkowe począwszy od 2016 roku, gdy odsetek ten wyniósł 42,0%, przez 37,5% w roku 2018[6].

W 2022 roku w Polsce wszczęto 37 572 postępowania na podstawie Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, co stanowi wzrost o 1 522 spraw w porównaniu do roku 2021, w którym odnotowano 36 050 takich postępowań. W 2022 roku podejrzenie popełnienia przestępstwa z uwagi o zapisy ustawy dotyczyło 36 591 osób, co oznacza niewielki wzrost w porównaniu do roku 2021, kiedy liczba podejrzanych wyniosła 36 282[7].

Coraz częściej obserwuje się również występowanie uzależnień behawioralnych, czyli uzależnień od wykonywania określonych czynności, które – zgodnie z kryteriami Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-11 – wykazują podobne mechanizmy jak uzależnienia od substancji psychoaktywnych. Do wspólnych cech obu typów uzależnień należą m.in.: utrata kontroli nad zachowaniem, nadawanie danej aktywności nadmiernego znaczenia kosztem innych sfer życia, a także kontynuowanie jej mimo negatywnych konsekwencji zdrowotnych, społecznych lub zawodowych. Do najczęściej obserwowanych uzależnień behawioralnych zalicza się m.in. uzależnienie od Internetu, gier komputerowych, hazardu, zakupów, pracy czy aktywności fizycznej. Zjawisko to staje się coraz bardziej powszechne, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, dla których środowisko cyfrowe jest naturalnym elementem codziennego funkcjonowania. Wzrost skali uzależnień behawioralnych wskazuje na konieczność rozszerzania działań profilaktycznych i terapeutycznych nie tylko

[4] Dane referencyjne zamieszczone w Raporcie pochodzą z okresu od stycznia do grudnia 2022 roku (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, European Drug Report 2024: Trends and Developments, 2024)
[5] Tamże.
[6] Malczewski A., Młodzież a substancje psychoaktywne w: Młodzież 2021 – raport z badań ilościowych zrealizowanych przez Fundację CBOS, Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej, 2022, s. 208-223.
[7] Szmidt J., i in., Raport 2023 – Uzależnienia w Polsce, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2023

o problematykę substancji psychoaktywnych, ale również o zachowania nałogowe, które w równym stopniu mogą prowadzić do dezorganizacji życia jednostki i jej otoczenia.

Najważniejsze wnioski wynikające z raportu Nastolatki 3.0 opracowanego na podstawie badania przeprowadzonego między październikiem a listopadem 2022 roku, wskazują na wzrost średniego czasu korzystania z Internetu przez nastolatki w dni powszednie – w 2022 roku było to ponad 5 godzin w ciągu dnia, co oznacza wzrost względem wyników badania zrealizowanego w 2020 roku. Szczególnie alarmujący jest wysoki odsetek nastolatków, którzy w czasie korzystania z Internetu spotykają się z przemocą (44,6%) lub mową nienawiści (68,4%). Brak kontroli rodzicielskiej nad korzystaniem z Internetu przez młodzież może prowadzić do wielu negatywnych konsekwencji, takich jak nadmierne spędzanie czasu w sieci, kontakt z nieodpowiednimi treściami czy zwiększone ryzyko cyberzagrożeń. Tym bardziej niepokojący jest fakt, że ponad połowa nastolatków uczestniczących w badaniu deklaruje, że ich rodzice nie wyznaczają żadnych zasad dotyczących czasu spędzanego w Internecie (53,7%)[8].

Nadmierne korzystanie z mediów społecznościowych może negatywnie wpływać na codzienne funkcjonowanie młodzieży, prowadząc do zaniedbywania obowiązków. Obawy budzi fakt, że blisko co czwarty nastolatek często rezygnuje z wykonywania obowiązków domowych na rzecz mediów społecznościowych (23,8%) oraz przyznaje, że z tego samego powodu zaniedbuje swoje obowiązki szkolne (28,7%)[9].

Dane te podkreślają potrzebę podejmowania skutecznych działań profilaktycznych i interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i narkotyków, mających na celu ograniczenie skali problemu oraz wspieranie osób uzależnionych i ich rodzin. Zadania w zakresie redukcji szkód muszą dotyczyć wszystkich grup społecznych i stanowić usystematyzowany proces działań profilaktycznych i terapeutycznych. W procesie tym istotne miejsce zajmują edukacja zdrowotna i społeczna, które są realizowane w środowiskach dzieci i młodzieży w formie programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii. Nadużywanie substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków i alkoholu, stanowi poważne wyzwanie zdrowotne i społeczne, zwłaszcza wśród młodzieży. Dynamiczne zmiany w trendach konsumpcji, wzrastająca dostępność substancji psychoaktywnych oraz nowe zagrożenia, wymagają kompleksowych działań prewencyjnych i interwencyjnych. W związku z tym Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom na 2025 rok rekomenduje m.in.:

[8] Lange R., i in., Nastolatki 3.0 – Raport z ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców, NASK – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2023.
[9] Tamże.

1) zwiększanie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, ze szczególnym uwzględnieniem wyników diagnozy lokalnych potrzeb w zakresie leczenia uzależnień,
2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym,
4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkotykowych,
5) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

UZASADNIENIE **WPROWADZENIA PROGRAMU**

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jemielnica na lata 2026-2029 jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie Gminy Jemielnica. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jemielnica na lata 2022-2025.

Zgodnie z art. 4^1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą domową;
3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13[1] i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 4[1] ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja w/w zadań prowadzona jest w postaci Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego na okres nie dłuższy niż 4 lata. Biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia, a także działania w zakresie rozwiązywania uzależnień behawioralnych, Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jemielnica na lata 2026-2029 został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Kierunki działań zawarte w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jemielnica na lata 2026-2029, są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

1) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy,
2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
4) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
5) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
6) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
7) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Ponadto, dokument nawiązuje m.in. do zapisów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii w Gminie Jemielnica na lata 2022-2025.

Źródłem finansowania programu są środki budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach nieprzekraczających 300 ml.

CHARAKTERYSTYKA GMINY JEMIELNICA

województwo
opolskie
powiat
strzelecki

liczba ludności
7 034

powierzchnia
113,5 km^2

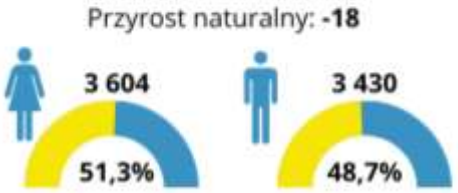

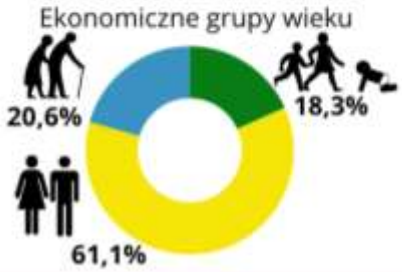

SPORT I KULTURA	• Gminna Biblioteka Publiczna w Jemielnicy • Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe
OŚWIATA I WYCHOWANIE	• Publiczne Przedszkole w Jemielnicy • Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marka Prawego w Jemielnicy • Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Piotrówce • Publiczny Żłobek w Jemielnicy
POMOC SPOŁECZNA I PORADNIE	• Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jemielnicy • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Zespół Interdyscyplinarny • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich • Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Strzelcach Opolskich
BEZPIECZEŃSTWO	• Komisariat Policji w Zawadzkiem

**Dane statystyczne przedstawione na grafice pochodzą z 2024 roku (BDL GUS).*

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy gminy Jemielnica należą:

1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jemielnicy,
2) Urząd Gminy w Jemielnicy
3) Komisariat Policji w Zawadzkiem,
4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5) Zespół Interdyscyplinarny,
6) placówki oświatowe,
7) placówki ochrony zdrowia,
8) Powiatowe Cent
9) organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).
10) Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich,
11) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Strzelcach Opolskich,
12) Gminna Biblioteka Publiczna w Jemielnicy,
13) Świetlice wiejskie.

Są to instytucje i podmioty prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom bądź wspomagające taką działalność. Ich kooperacja odbywa się na zasadzie współpracy między-instytucjonalnej i międzysektorowej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom na terenie gminy Jemielnica należy zaliczyć:

1) pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych, terapeutów uzależnień, socjoterapeutów, specjalistów udzielającym wsparcia osobom uzależnionym,
2) członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3) pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
4) funkcjonariuszy Policji,
5) sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
6) pracowników placówek ochrony zdrowia,
7) osoby duchowne.

PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE JEMIELNICA

Uzależnienie od alkoholu stanowi chorobę przewlekłą, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Choć nie można jej całkowicie wyleczyć, możliwe jest zatrzymanie rozwoju objawów oraz ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych. Z kolei narkomania – zgodnie z definicją zawartą w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii – to stałe lub okresowe używanie środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych bądź nowych substancji psychoaktywnych w celach innych niż medyczne, prowadzące lub mogące prowadzić do uzależnienia. Zjawisko narkomanii ma charakter złożony i interdyscyplinarny. Wymaga zaangażowania wielu sektorów i instytucji, takich jak system ochrony zdrowia, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania, wymiar sprawiedliwości oraz media. Każda z tych instytucji postrzega i oddziałuje na problem z innej perspektywy, co podkreśla potrzebę współpracy międzysektorowej i kompleksowego podejścia do przeciwdziałania uzależnieniom.

W 2024 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jemielnicy z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 9 rodzin. Taka sama liczba rodzin korzystała z tej pomocy w 2023 roku, zaś w 2022 roku było to 11 rodzin.

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2022-2024.

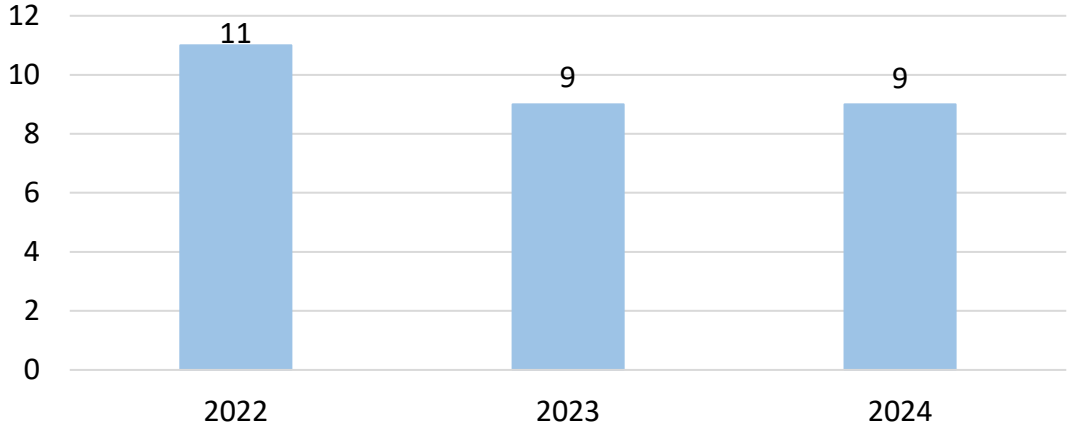

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Alkoholizm w 2024 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia pomocy społecznej znajdował się na dziewiątym miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 212, a więc rodziny borykające się z problemem alkoholizmu stanowiły 4,2% ogółu. Na przestrzeni lat 2022-2024 ich udział ulegał wahaniom, przyjmując w 2022 roku najwyższą wartość – 5,2%, zaś w 2023 roku najniższą – 4,1%.

W omawianym czasie żadna rodzina zamieszkująca gminę Jemielnica nie skorzystała z pomocy z powodu narkomanii.

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jemielnicy powołana do wykonywania zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W 2024 roku w skład Komisji wchodziło 6 członków[10]. Do zadań GKRPA zalicza się:

1. Inicjowanie działań lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych co najmniej raz w roku.
3. Zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych, m.in. poprzez przeprowadzanie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy.
4. Wydawanie opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z uchwałami Rady Gminy, będącymi podstawą do uzyskania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
5. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.
6. Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia.
7. Kierowanie na badanie przez biegłego, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
8. Współpraca z innymi organami administracji państwowej i samorządowej oraz organizacjami społecznymi, związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.
9. Podnoszenie kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach, konferencjach, a także ukończenie studiów podyplomowych i specjalizacji.

Dane dotyczące działań GKRPA w gminie Jemielnica podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024 przedstawia kolejna tabela.

W 2024 roku członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy z 10 osobami z problemem alkoholowym oraz również z 10 członkami rodzin osób z problemem alkoholowym. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy uległa wzrostowi. Dodatkowo w żadnym z omawianych lat nie wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

[10] Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2024 rok.

Tabela 1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jemielnicy wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	2	2	10
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	2	1	10
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022, 2023 i 2024.

Członkowie GKRPA wspierają również osoby zmagające się z problemem przemocy domowej, w tym kontaktują się z osobami dotkniętymi przemocą domową, stosującymi ją oraz jej świadkami. Na podstawie dostępnych danych można dostrzec, iż członkowie GKRPA kontaktowali się z takimi osobami w latach 2023 i 2024. W 2023 było to po 1 osobie doznającej przemoc oraz stosującej przemoc, natomiast w 2024 roku GKRPA miała kontakt z 7 osobami doznającymi przemocy oraz z 7 osobami stosującymi ją.

Tabela 2. Liczba osób zmagających się z problemem przemocy domowej, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2022-2024.

wyszczególnienie	2022	2023	2024
osoby doznające przemocy domowej	0	1	7
osoby stosujące przemoc domową	0	1	7
świadkowie przemocy domowej	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022, 2023 i 2024.

Istotnym wsparciem lokalnego systemu profilaktyki jest realizacja programów i innych działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej. W 2024 roku w szkołach funkcjonujących na terenie gminy Jemielnica nie przeprowadzono żadnych programów o potwierdzonej skuteczności, tj. programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii. Natomiast realizowano inne działania nie będące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi, w tym jednorazowe prelekcje, pogadanki, spektakle, festyny i inne imprezy plenerowe, imprezy sportowe — turnieje, wyścigi, olimpiady (z wyłączeniem pozalekcyjnych zajęć sportowych) oraz konkursy. Dodatkowo realizowano pozalekcyjne zajęcia sportowe oraz organizowano kolonie z programem zajęć profilaktycznych. W tych wydarzeniach wzięło udział łącznie 2 030 osób.

W zakresie profilaktyki skierowanej do dorosłych mieszkańców Gminy, w 2024 roku zorganizowano imprezy profilaktyczne[11]. W zakresie uzależnień behawioralnych w 2024 roku realizowano działania profilaktyki uniwersalnej skierowanej do dzieci i młodzieży oraz działania edukacyjne dla rodziców.

W omawianym czasie na terenie gminy Jemielnica nie funkcjonował Punkt Konsultacyjny, natomiast mieszkańcy mogli korzystać z bezpłatnego wsparcia psychologa finansowanego przez Urząd Gminy.

RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE JEMIELNICA

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu.

W 2024 roku wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Jemielnica wyniosła łącznie 5 760 129,24 zł. Są to wartości zadeklarowane w corocznym sprawozdaniu z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1. Na przestrzeni lat 2022-2024 wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Jemielnica uległa wzrostowi.

Rysunek 1. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Jemielnica w latach 2022-2024

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022, 2023 i 2024.

W 2024 roku gminę Jemielnica zamieszkiwało łącznie 5 952 osoby, które ukończyły 18 rok życia. Wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu przypadającego na 1 pełnoletnią osobę wyniosła zatem 967,76 zł. W 2023 roku osiągnięto najwyższą wartość, bo 969,09 zł, zaś w 2022 roku było to 874,25 zł.

[11] *Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2024 rok.*

Rysunek 2. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca gminy Jemielnica na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022, 2023 i 2024.

W latach 2022-2024 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy uległa spadkowi – w 2022 roku na jej terenie znajdowało się 14 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 9 punktów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). W kolejnych latach liczba punktów prowadzących sprzedaż alkoholu nieznacznie zmalała do 13 punktów przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy), z kolei liczba punktów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) była stała.

Wykres 2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Jemielnica na przestrzeni lat 2022-2024

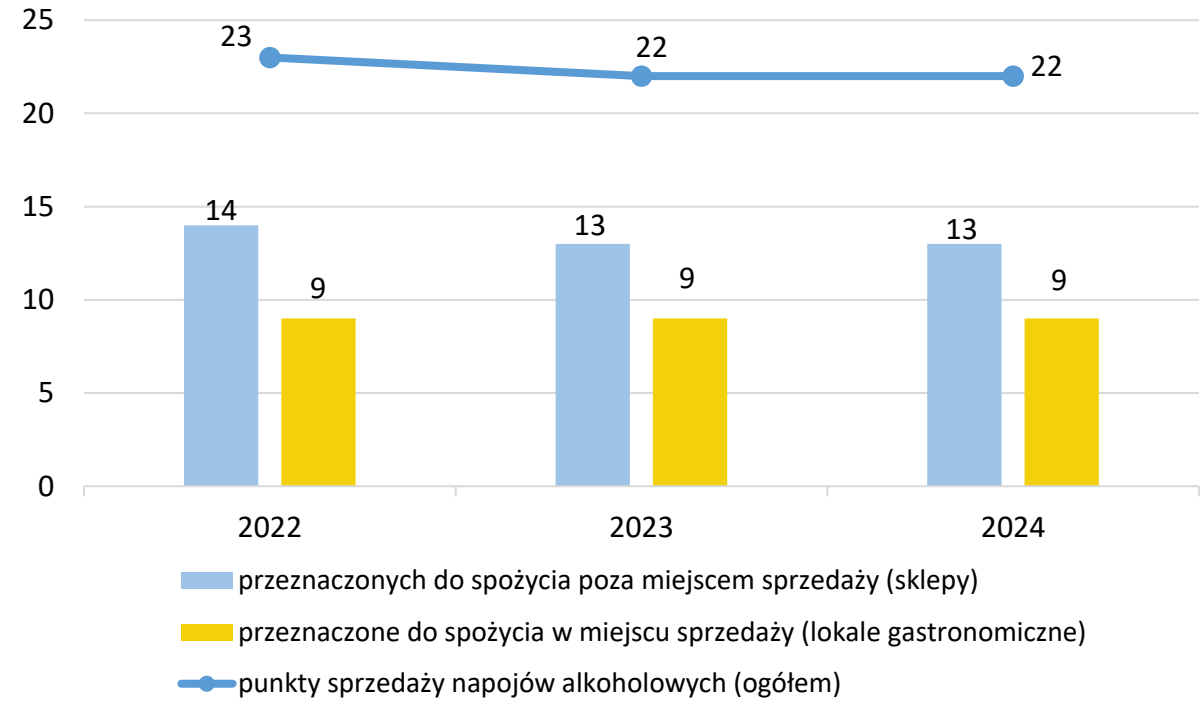

Źródło: Sprawozdania działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022, 2023 i 2024.

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały problemy społeczne z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, oraz uzależnieniami behawioralnymi.

W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki badań w ujęciu procentowym, które zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Z uwagi na to, suma procentowego udziału odpowiedzi w danym pytaniu może odbiegać o 0,5 pp. od 100%.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

Uczniowie z gminy Jemielnica wypełnili łącznie 282 kwestionariusze ankiet. Poniższy rysunek ilustruje strukturę próby według płci. W badaniu diagnozującym problemy społeczne dominowali chłopcy, którzy stanowili 56,0% badanej próby (158 osób), podczas, gdy dziewczynki wypełniły pozostałe 44,0% kwestionariuszy (124 osoby).

Rysunek 3. Płeć: N[12]=282

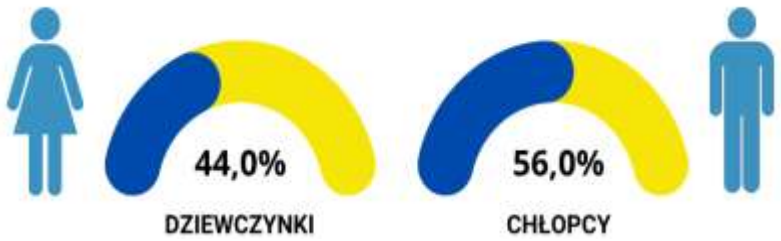

Podział ankietowanych ze względu na wiek przedstawiał się w sposób następujący. Blisko połowa uczniów biorących udział w badaniu, zadeklarowała wiek mieszczący sięw przedziale 12-13 lat (47,2%). 31,6% respondentów wskazało na wiek 10-11 lat. Pozostałe 21,3% badanych wskazało na wiek 14-15 lat.

[12] N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie.

Wykres 3. Wiek: N=282

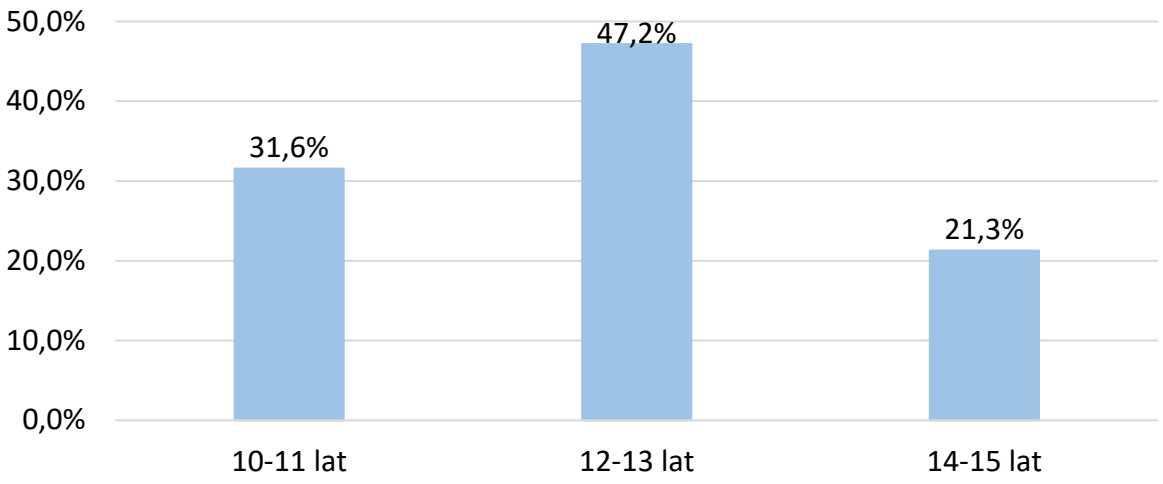

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Najwięcej ankietowanych uczniów uczęszczało w momencie badania do klasy V szkoły podstawowej (31,9%), nieco mniej wskazało na klasę VII (26,6%), 21,3% – klasę VIII, a uczniowie z klasy VI stanowili 20,2% badanej próby.

Wykres 4. Klasa: N=282

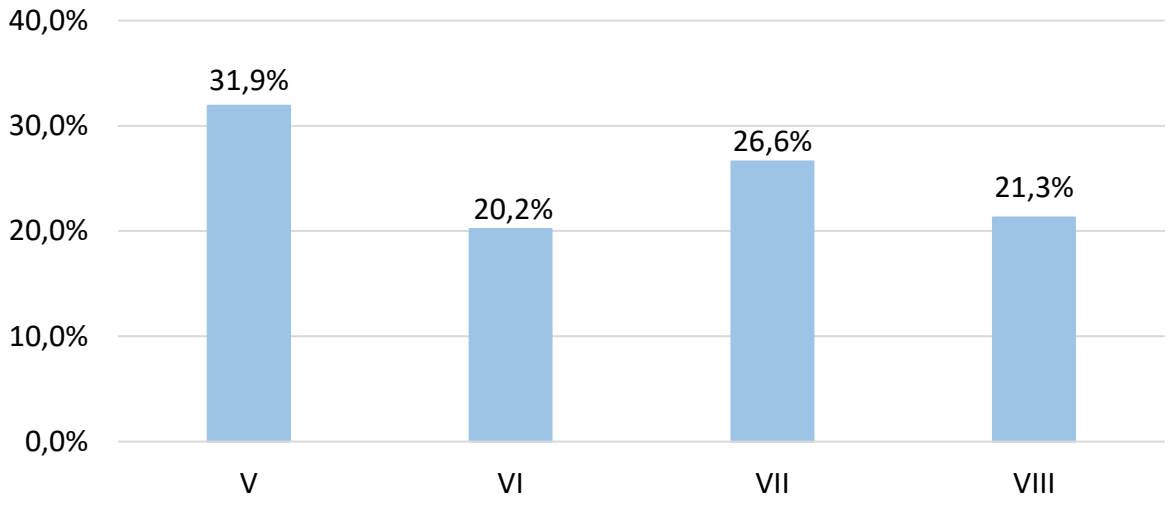

PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwsze z analizowanych pytań dotyka problemu spożywania alkoholu przez uczniów z gminy Jemielnica. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało 16,3% uczniów, w tym 9,2% spożyło go jednokrotnie, po 2,8% piło alkohol kilka razy (do 10 razy) lub wiele razy (powyżej 10 razy), natomiast 1,4% respondentów zadeklarowało regularne sięganie po napoje alkoholowe (przynajmniej raz w tygodniu).

Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=282

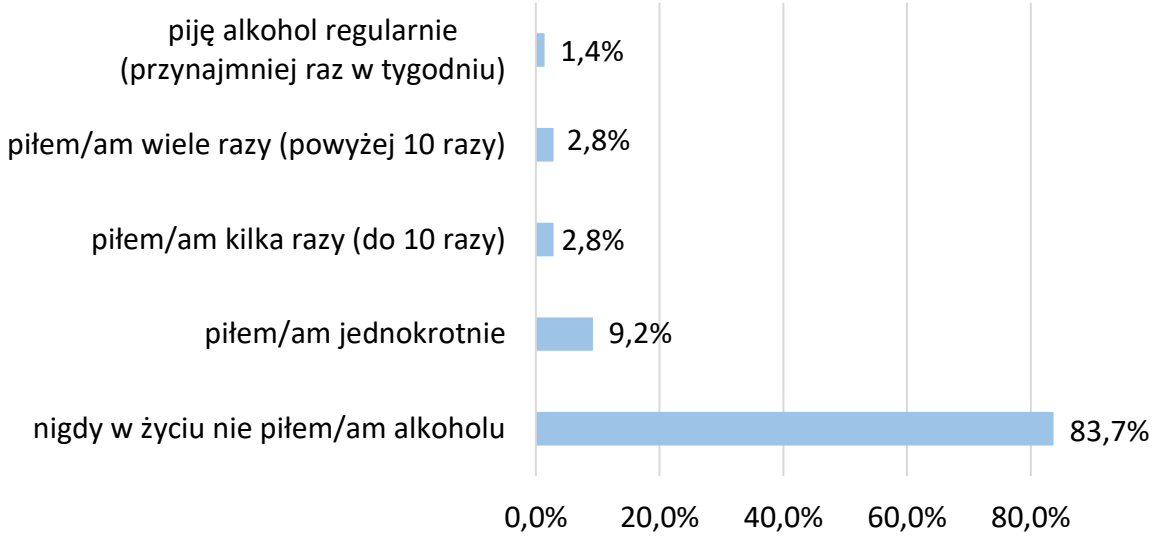

Następne pytanie zostało skierowane do uczniów, którzy w poprzednim pytaniu zadeklarowali sięgnięcie kiedykolwiek po alkohol i miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania go w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Z poniższych informacji wynika, że 63,0% badanych nie spożywało alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni (29 osób), natomiast 21,7% respondentów zadeklarowało, że piło alkohol 1-2 razy w ciągu ostatniego miesiąca (10 osób). 6 ankietowanych wskazało, że w omawianym okresie sięgnęło po alkohol więcej niż 7 razy (13,0%), a 1 badany – 3-4 razy (2,2%).

Tabela 3. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=46

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	63,0%	29
1 – 2 razy	21,7%	10
3 – 4 razy	2,2%	1
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	13,0%	6

PROBLEM NIKOTYNOWY

W dalszej kolejności badaniu poddana została częstotliwość sięgania przez uczniów po papierosy tradycyjne (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów) oraz e-papierosy. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi miało łącznie 6,4% ankietowanych, wśród których 3,2% paliło je jednokrotnie, 1,4% robi to regularnie/codziennie, 1,1% – paliło kilka razy (do 10), a 0,7% – wiele razy (powyżej 10). Kontakt z e-papierosami miało 11,7% ankietowanych, wśród których 6,0% sięgnęło po nie jednokrotnie, 2,5% – wiele razy (powyżej 10 razy), 1,8% – kilka razy (do 10 razy), a 1,4% pali je regularnie/codziennie.

Wykres 6. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=282

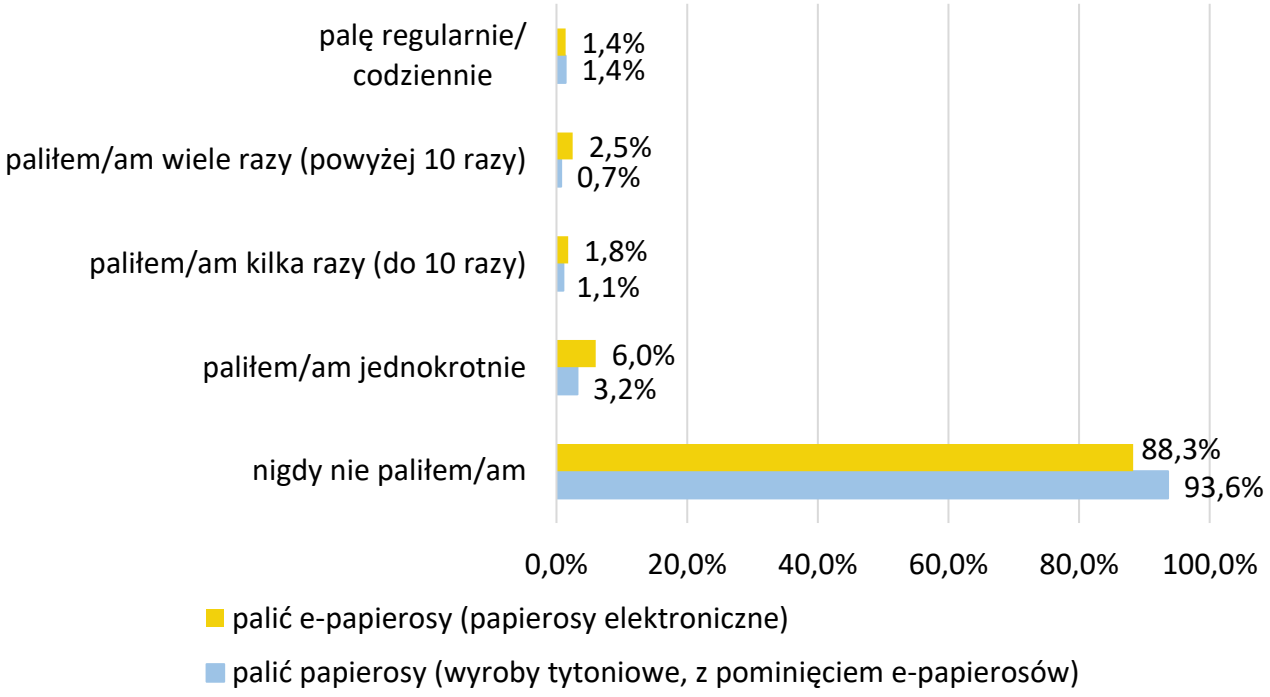

PROBLEM NARKOTYKOWY

Następny z analizowanych obszarów dotyczył zażywania środków psychoaktywnych. W celu dogłębnej analizy tego problemu, respondentom zadano pytanie o to, ile razy w życiu zdarzyło im się

zażywać tego typu substancje. Z odpowiedzi uczniów wynika, że 2,9% z nich sięgnęło kiedykolwiek po substancje psychoaktywne, z czego 1,4% robi to regularnie/codziennie, 0,7% zażyło je jednokrotnie, a po 0,4% robiło to kilka razy (do 10 razy) lub wiele razy (powyżej 10 razy).

Wykres 7. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=282

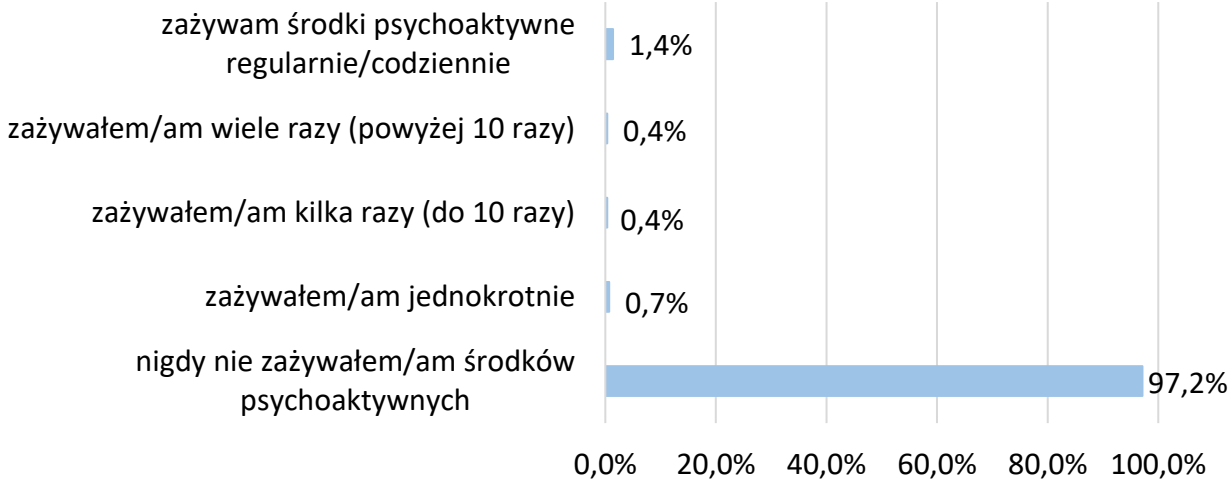

Poniższa tabela przedstawia częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych przez uczniów, w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Można zauważyć, że w tym okresie sięgnęło po nie 5 osób, które wskazały, że zrobiły to więcej niż 7 razy (62,5%).

Tabela 4. Jak często zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni? N=8

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	37,5%	3
1 – 2 razy	0,0%	0
3 – 4 razy	0,0%	0
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	62,5%	5

Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące rodzaju zażywanych substancji. Jak wynika z danych najwięcej, bo po 5 ankietowanych zadeklarowało sięganie po marihuanę lub dopalacze (po 62,5%). Po 3 wskazania padły na amfetaminę, mefedron oraz leki w celu odurzenia (po 37,5%). 2 osoby wybrały inne niż wymienione substancje psychoaktywne, wśród których podano m.in. *crack* (25,0%).

Tabela 5. Jakie były to substancje? N=8

Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	62,5%	5
dopalacze	62,5%	5
amfetamina	37,5%	3
mefedron	37,5%	3
leki w celu odurzenia	37,5%	3
inne	25,0%	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, większość ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie. Największą dostępnością charakteryzują się natomiast alkohol, papierosy tradycyjne i e-papierosy. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

1) narkotyki są łatwe do zdobycia dla 8,9% ankietowanych, a trudne dla 19,2% badanych,
2) dopalacze są łatwe do zdobycia dla 8,5% badanych, a trudne dla 17,0%,
3) alkohol jest łatwy do zdobycia dla 30,9% badanych, a trudny dla 11,4%,
4) papierosy są łatwe do zdobycia dla 30,1% respondentów, a trudne dla 11,7%,
5) e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 28,4% młodych mieszkańców, a trudne dla 12,4%.

Wykres 8. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy oraz e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=282

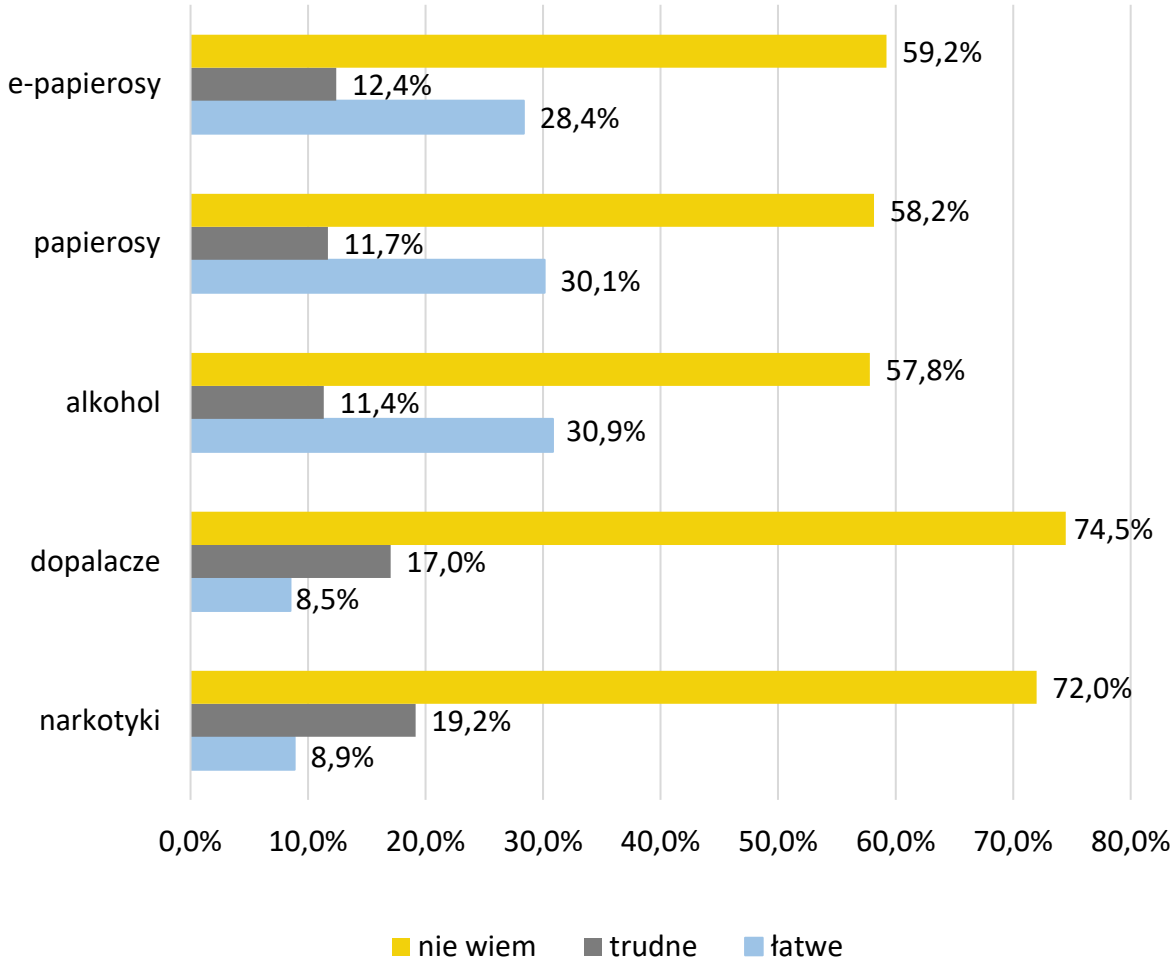

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I INTERNETU

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie kwestii korzystania z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu przez uczniów z gminy Jemielnica. Pierwsze pytanie dotyczyło czasu, jaki badani poświęcają na korzystanie z tego typu urządzeń w ciągu dnia. Badanie wykazało, że najwięcej, bo 40,4% uczniów spędza czas w taki sposób powyżej 1 do 3 godzin dziennie, zaś 29,1% – powyżej 3 do 5 godzin. 16,3% respondentów korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu do 1 godziny, 6,0% badanych – powyżej 5 do 7 godzin, a 4,6% powyżej 7 godzin dziennie. Dodatkowo 2,8% badanych podało, że nie korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu codziennie, z kolei odsetek 0,7% ankietowanych zadeklarował, że nie robi tego w ogóle.

Wykres 9. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=282

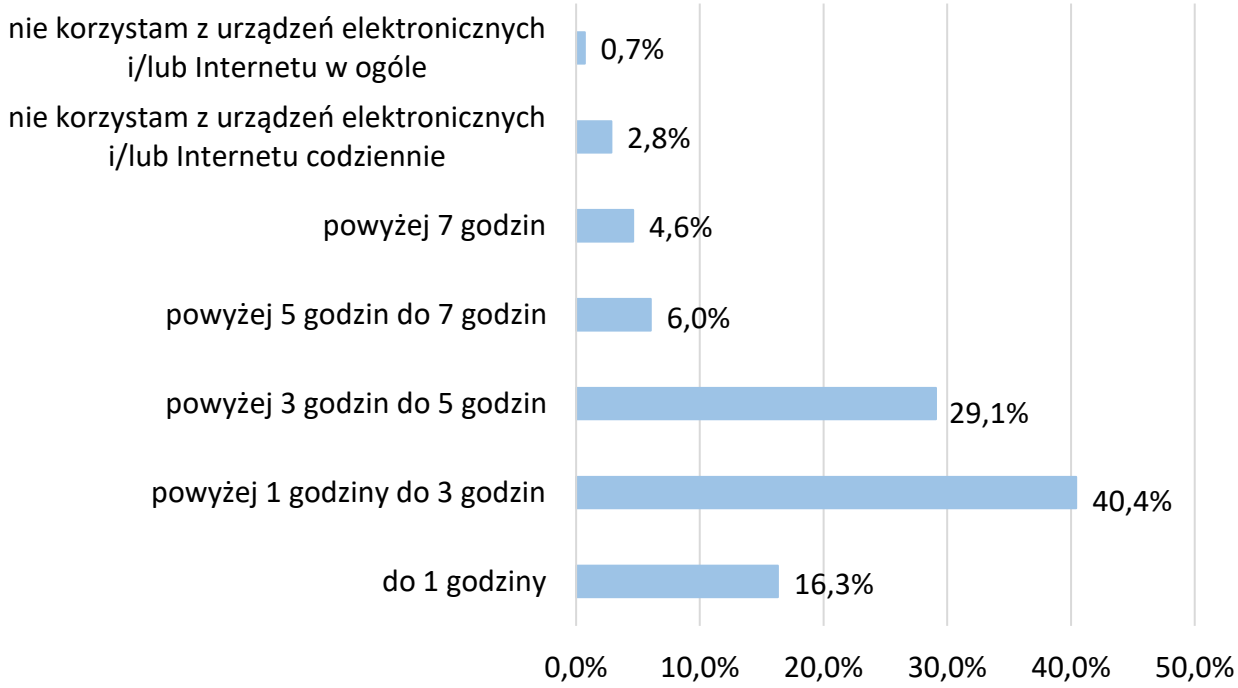

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urządzeń elektronicznych, uczniowie zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych. Tego typu zachowanie zadeklarowało łącznie 131 osób (47,8%), w tym42 badanym zdarzyło się to jednokrotnie (15,3%), 74 uczniom – czasami (27,0%), 8 ankietowanym – często (2,9%), a 7 osób zadeklarowało, że kłamie w tej kwestii bardzo często (2,6%). 6 osób nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 6. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=274

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	2,6%	7
tak, często	2,9%	8
tak, czasami	27,0%	74
tak, jednokrotnie	15,3%	42
nie	52,2%	143

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się grać w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 28,7% badanych. Wśród tych osób 13,8% grało w nie jednokrotnie, 7,8% - powyżej 10 razy, a 7,1% robiło to od 2 do 10 razy.

Wykres 10. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=282

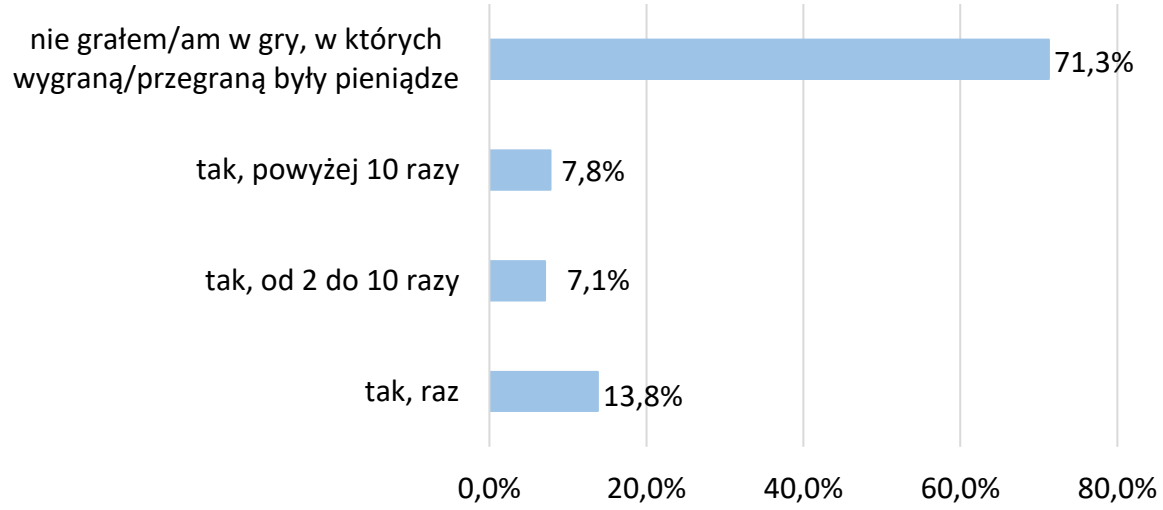

Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące rodzaju podejmowanych gier, w których wygraną/przegraną były pieniądze. 57 osób wskazało na zdrapki (71,3%), po 12 respondentów na lotto, gry karciane (w tym online) oraz inne gry (po 15,0%), wśród których wymieniono *CS, team fortress, betclick, automaty* oraz *zakłady z kolegami*, 11 ankietowanych wyróżniło maszyny do gier hazardowych (w tym online) (13,8%), a 10 uczniów obstawiało zakłady bukmacherskie (12,5%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 7. W jakie gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze zdarzyło Ci się grać? N=80

Odpowiedź	%	Liczba odp.
zdrapki	71,3%	57
lotto	15,0%	12
gry karciane, np. poker (w tym online)	15,0%	12
inne	15,0%	12
maszyny do gier hazardowych (w tym online)	13,8%	11
zakłady bukmacherskie	12,5%	10

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

ZABURZENIA ODŻYWIANIA

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Jemielnica dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmaga się coraz więcej młodych osób. Uczniowie mieli wskazać, które odpowiedzi z kafeterii zaliczamy według nich do zaburzeń odżywiania. Największy odsetek wskazał na anoreksję (28,4%), 27,3% uczniów wyróżniło napadowe objadanie się, a 17,4% – bulimię. Ponadto 11,4% respondentów uważa, że do zaburzeń odżywiania zalicza się ortoreksję (spożywanie jedynie zdrowego jedzenia). Część uczniów biorących udział w badaniu błędnie wskazała na cukrzycę (20,6%), zaburzenia jelit (18,4%), a także alergie pokarmowe (9,9%). 2,1% ankietowanych wskazał na inne, wśród których wymieniono *wegetarianizm* i *anemię.* Dodatkowo 29,1% ankietowanych nie wie, czym są zaburzenia odżywiania, a 23,4% miało trudność z odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 11. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=282

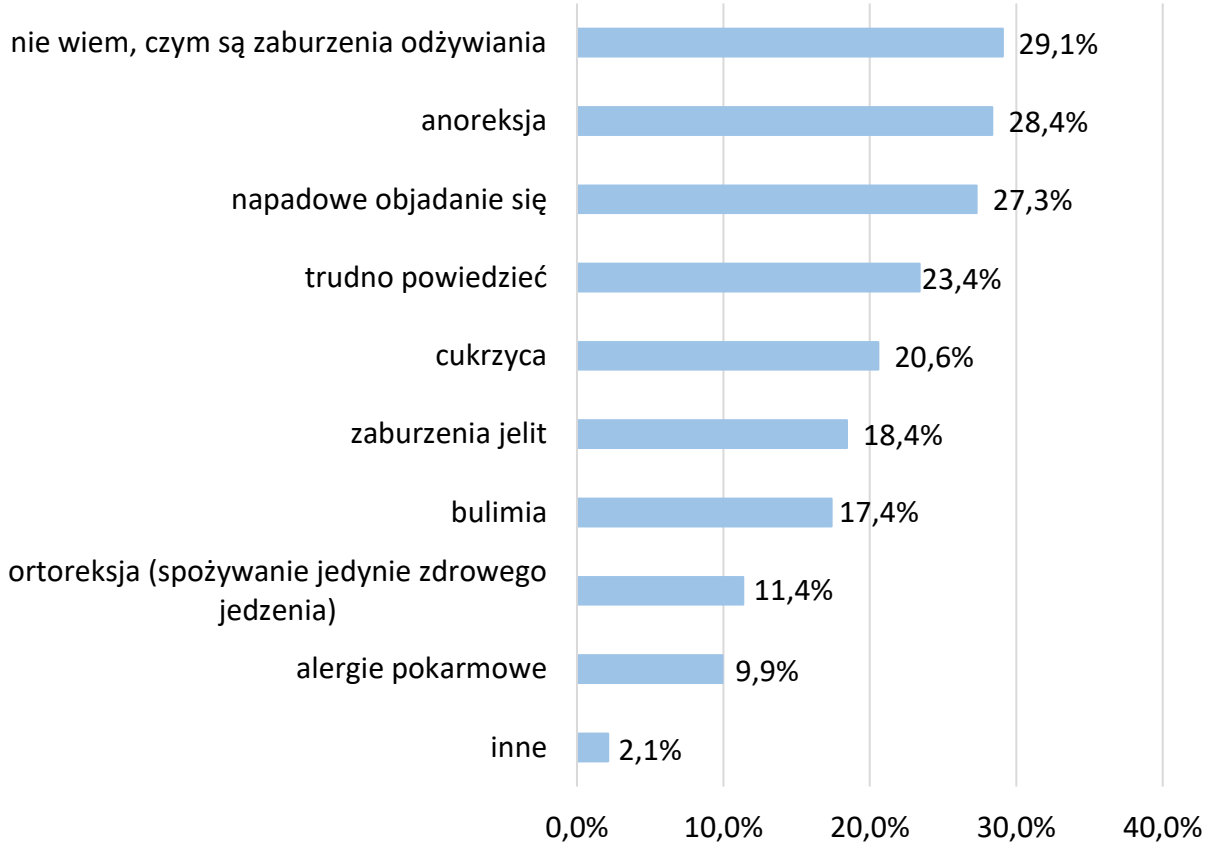

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców gminy Jemielnica, a także skala zjawiska korzystania z urządzeń elektronicznych, grania w gry na pieniądze oraz innych uzależnień natury behawioralnej.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące na terenie gminy Jemielnica udział wzięło łącznie 50 pełnoletnich mieszkańców. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety, które uzupełniły łącznie 72,0% kwestionariuszy (36 osób), natomiast mężczyźni pozostałe 28,0% (14 osób).

Rysunek 4. Płeć: N=50

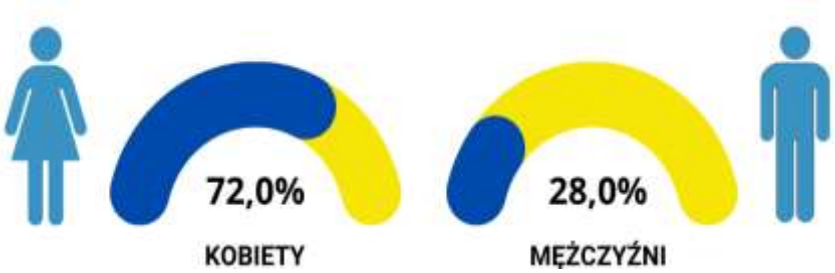

Analiza struktury badanej grupy wskazuje na zróżnicowanie respondentów pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 36-45 lat (36,0%), z kolei 22,0% respondentów wskazała na przedział 26-35 lat. W badaniu wzięli udział również ankietowani w wieku 56-65 lat (14,0%), do 25 lat (12,0%) oraz w wieku 46-55 lat (10,0%). Najniższy odsetek stanowili mieszkańcy powyżej 65 roku życia (6,0%).

Wykres 12. Wiek: N=50

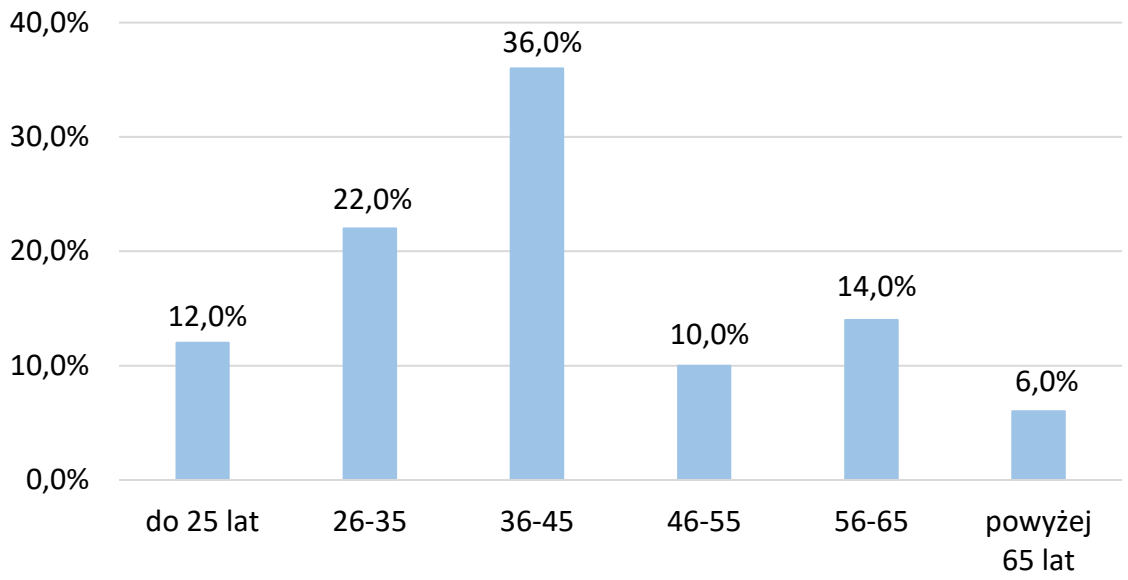

Respondenci zostali zapytani również o poziom ich wykształcenia. Jak wynika z deklaracji, najwięcej, bo 56,0% posiada wykształcenie wyższe, z kolei 22,0% legitymuje się wykształceniem średnim lub pomaturalnym. 14,0% badanych wskazało na wykształcanie zawodowe, a 8,0% na podstawowe. Żaden z mieszkańców nie wskazał na wykształcenie gimnazjalne.

Wykres 13. Wykształcenie: N=50

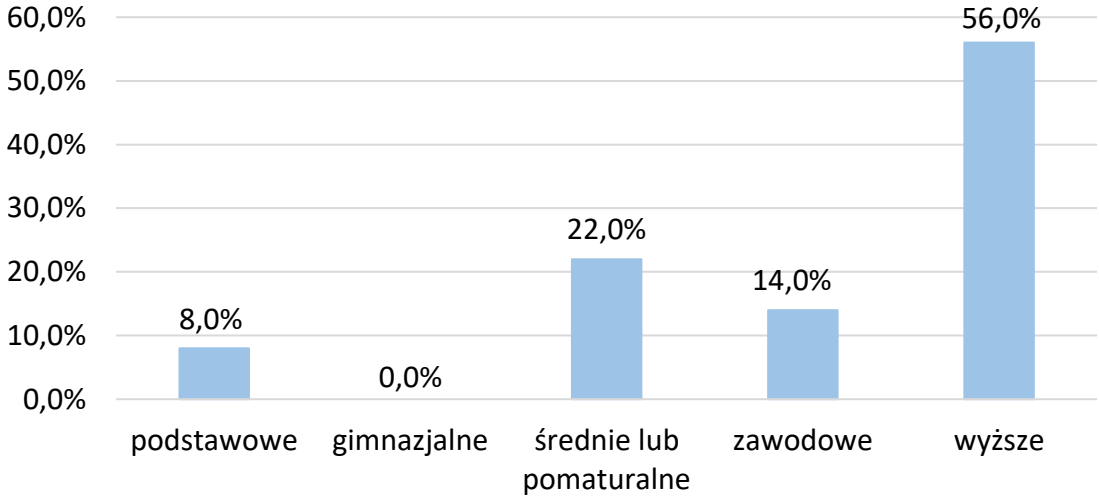

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

W kolejnym bloku tematycznym ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, ile czasu dziennie poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Z ich odpowiedzi wynika, że połowa badanych spędza w ten sposób od 1 do 3 godzin dziennie (50,0%), 28,0% ankietowanych wskazało na odpowiedź „powyżej 3 godzin do 5 godzin", a 14,0% mieszkańców – „do 1 godziny". Dodatkowo 4,0% respondentów robi to powyżej 5 do 7 godzin dziennie, a 2,0% powyżej 7 godzin. Kolejne 2,0% mieszkańców deklaruje, że nie korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu.

Wykres 14. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=50

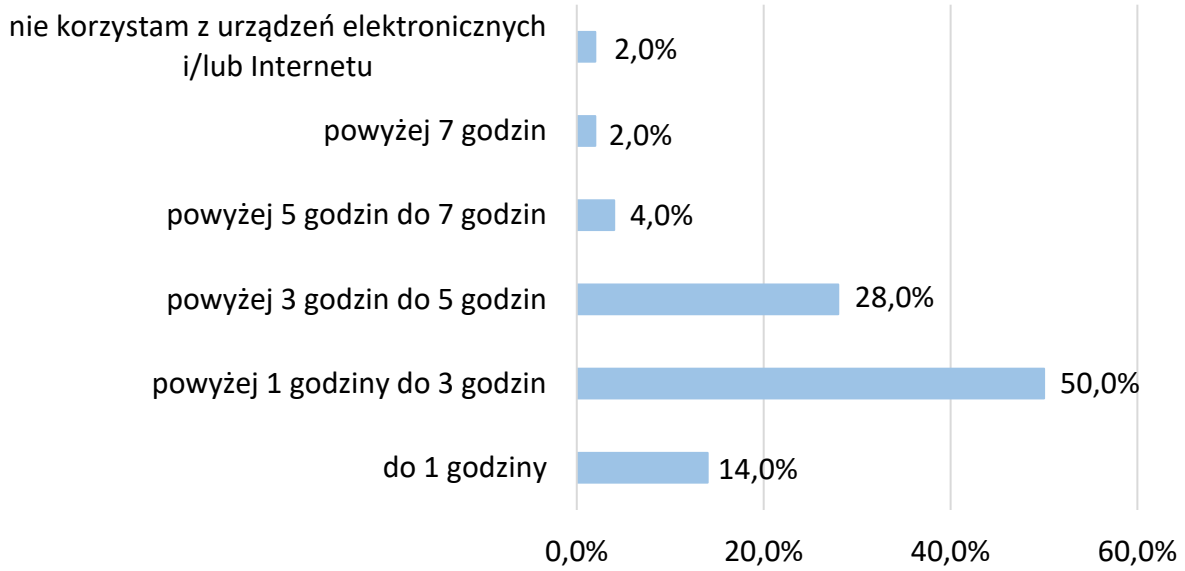

Respondentów, którzy wskazali na korzystanie z urządzeń elektronicznych/i lub Internetu zapytano również, czy zdarza się im się to robić dłużej, niż początkowo planowali. Prawie połowa badanych przyznała, że takie sytuacje miały miejsce (24 osoby, czyli 49,0%). Przeciwnego zdania było 14,3% ankietowanych (7 osób). Odpowiedź „trudno powiedzieć" zaznaczyło 10,2% badanych (5 osób), a 26,5% wskazało, że nie przewiduje określonego czasu na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (13 osób).

Tabela 8. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=49

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	49,0%	24
nie	14,3%	7
trudno powiedzieć	10,2%	5
nie przewiduję określonego czasu	26,5%	13

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miało 18,0% dorosłych respondentów, wśród których 12,0%, zadeklarowało, że grało w takie gry od2 do 10 razy, 4,0% – 1 raz, natomiast 2,0% osób przyznało się do grania w tego typu gry więcej niż 10 razy.

Wykres 15. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=50

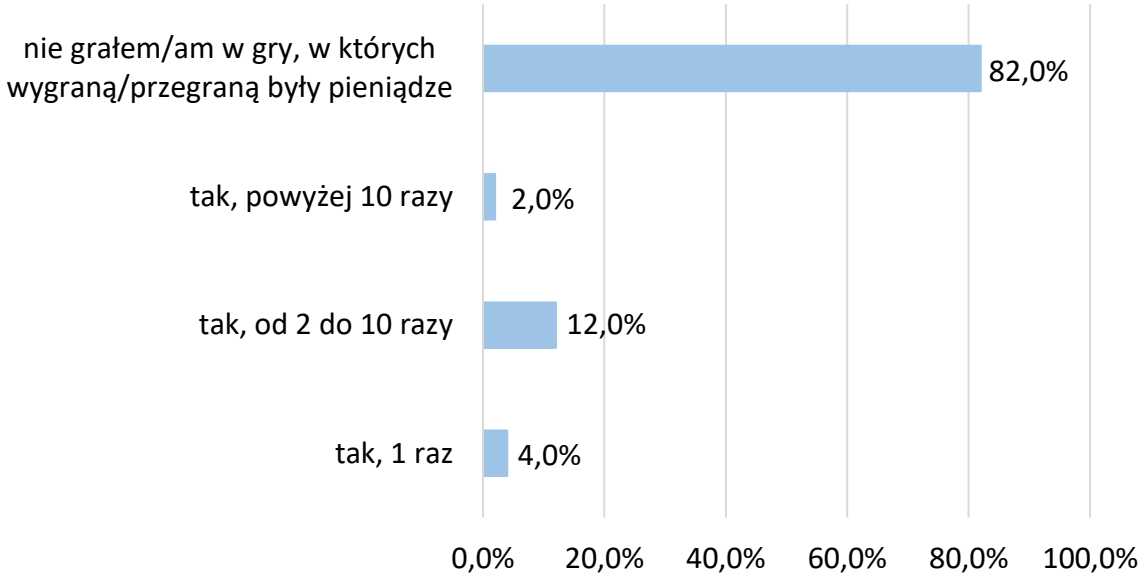

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami Gminy uczestniczącymi w grach hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 33,3% respondentów, tj. 3 osoby, potwierdziły zaistnienie takiej sytuacji, a 44,4% badanych zaprzeczyło

jakoby podobna sytuacja miała miejsce (4 osoby). 22,2%, tj. 2 osoby, miały trudności z odpowiedzią na to pytanie.

Tabela 9. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=9

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	33,3%	3
nie	44,4%	4
trudno powiedzieć	22,2%	2

INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Jemielnica, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat swoich decyzji zakupowych, wykonywania obowiązków zawodowych oraz zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm, pracoholizm są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tego problemu wśród lokalnej społeczności.

Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania mogące świadczyć o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie odżywiania oraz w kwestii pracoholizmu. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

1) 3052,0% ankietowanych ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku,
2) ,0% osób biorących udział w badaniu zawsze zajada stres i intensywne emocje,
3) 10,0% mieszkańców przyznało, że zdarza im się kupować przedmioty, których nie potrzebują i na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych,
4) 70,0% badanych często myśli o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy.

Wykres 16. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=50

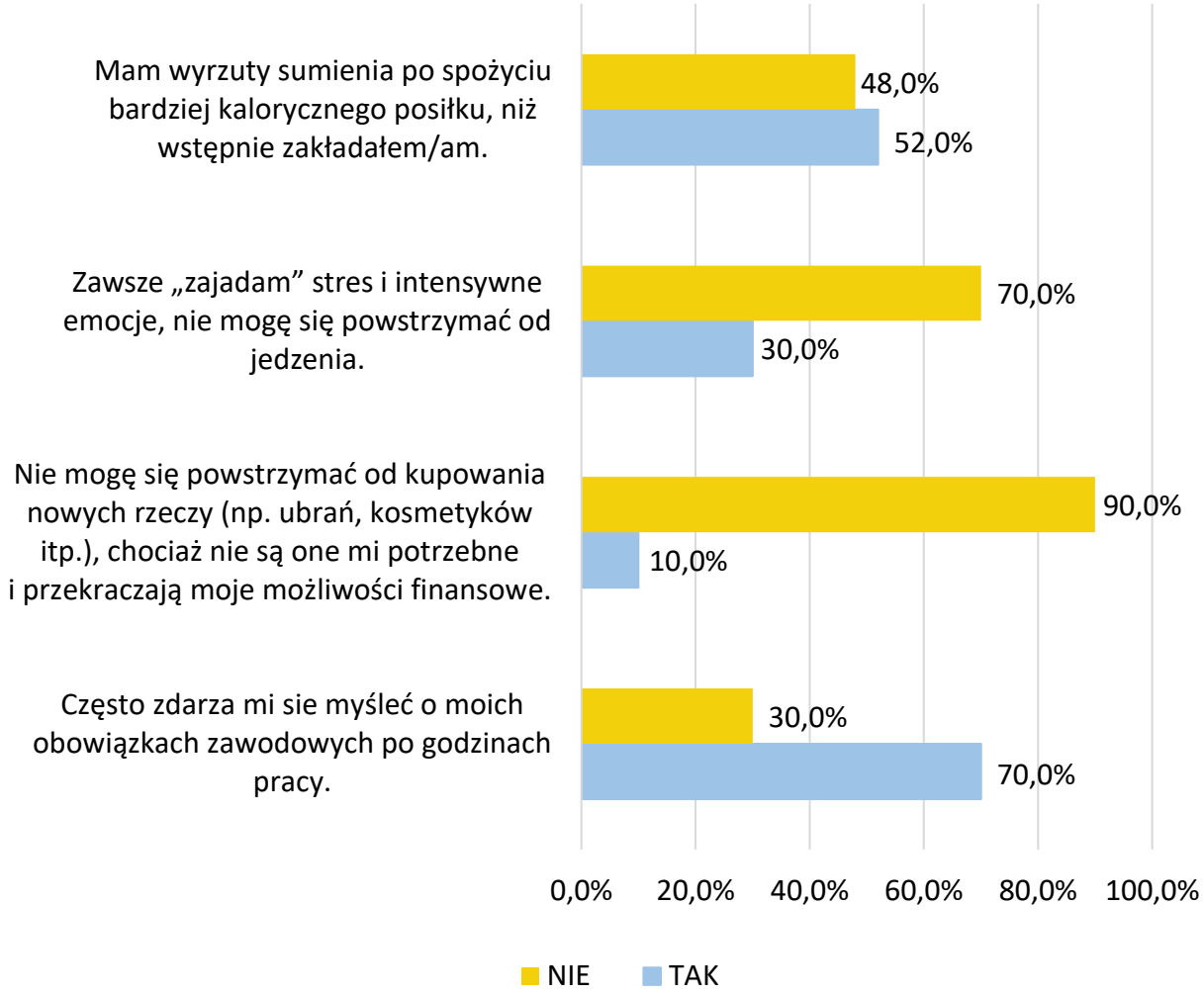

PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnienia od alkoholu odnosiło się do częstotliwości jego spożywania. Całkowitą abstynencję zadeklarowało 28,0% ankietowanych, natomiast 32,0% sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. 14,0% respondentów podało, że pije alkohol raz w tygodniu, z kolei 10,0% wskazało na picie kilka razy w tygodniu. 8,0% badanych pije alkohol kilka razy w miesiącu, 6,0% – raz w miesiącu, a 2,0% robi to codziennie.

Wykres 17. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=50

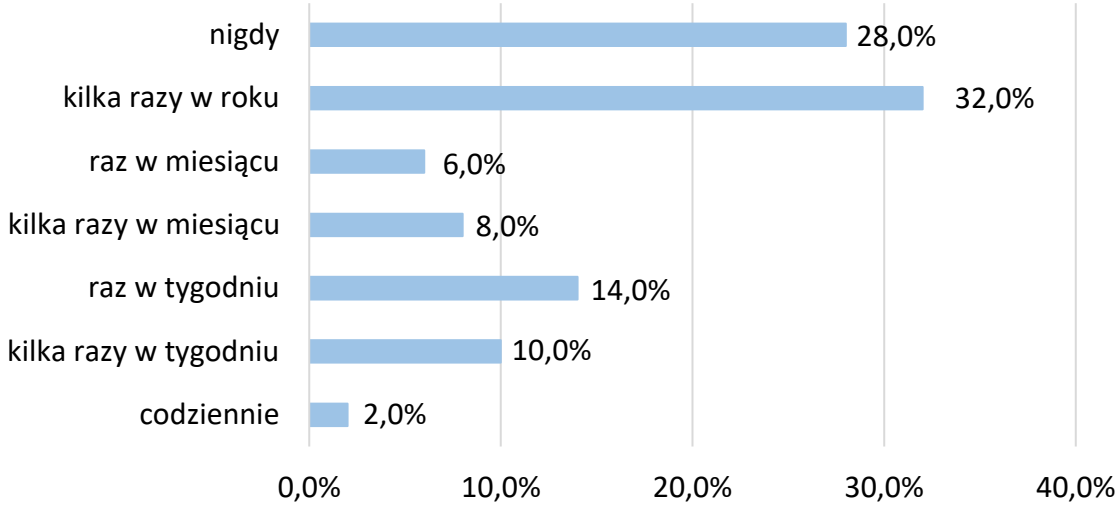

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Zdecydowana większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyła im się taka sytuacja (27 osób, tj. 77,1%). Przeciwnej odpowiedzi udzieliło 22,9% ankietowanych, z czego 4 respondentów zadeklarowało, że miało to miejsce 1 raz (11,4%), według 3 badanych – 2-5 razy (8,6%), a 1 osoba wskazała, że taka sytuacja miała miejsce 6-10 razy (2,9%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 10. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=35

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	11,4%	4
2-5 razy	8,6%	3
6-10 razy	2,9%	1
powyżej 10 razy	0,0%	0
ani razu	77,1%	27

Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Gminy. 2,8% ankietowanych, tj. 1 osoba, podała, iż nie posiada prawa jazdy. 94,4% respondentów nigdy nie powadziło pojazdu mechanicznego pod wpływem alkoholu (34 osoby). Przyznał się do tego 1 badany (2,8%), który kierował pojazdem pod wpływem alkoholu 1 raz.

Tabela 11. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=36

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	94,4%	34
raz mi się to zdarzyło	2,8%	1

zdarzało mi się to sporadycznie	0,0%	0
zdarzało mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	2,8%	1

W ostatnim pytaniu dotyczącym tego obszaru, ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojego zdania w zakresie wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdecydowana większość dorosłych mieszkańców Gminy jest świadoma szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, co zadeklarowało 98,0% respondentów, z kolei 2,0% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 18. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=50

PROBLEM NIKOTYNOWY

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców gminy Jemielnica. Odpowiedzi badanych były następujące: papierosy tradycyjne pali 14,0% ankietowanych, spośród których 8,0% pali codziennie, 4,0% sięga po papierosy kilka razy w roku, a 2,0% – kilka razy w tygodniu. Po elektroniczne papierosy sięga łącznie 6,0% respondentów, przy czym 4,0% ankietowanych robi to kilka razy w roku, zaś 2,0% używa e-papierosów codziennie.

Wykres 19. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=50

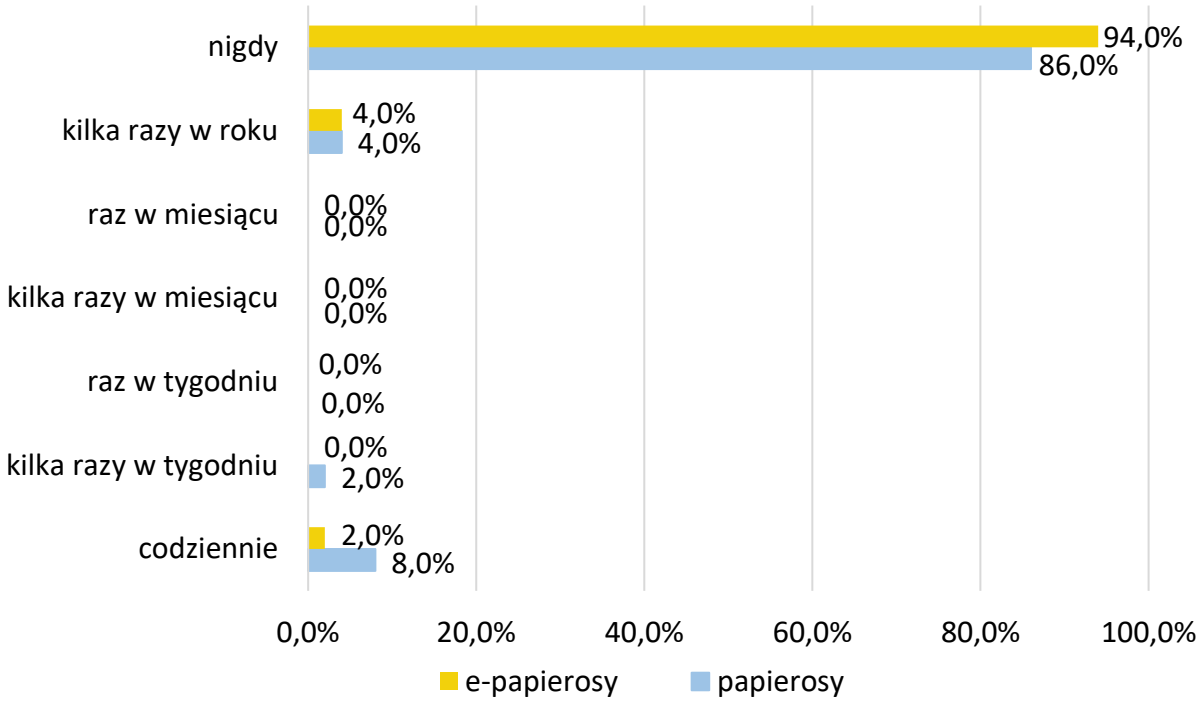

PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejna część badania miała na celu określenie stopnia rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Jak wynika z analizy materiału badawczego, żaden z ankietowanych nie zażywał tego typu substancji.

Wykres 20. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) N=50

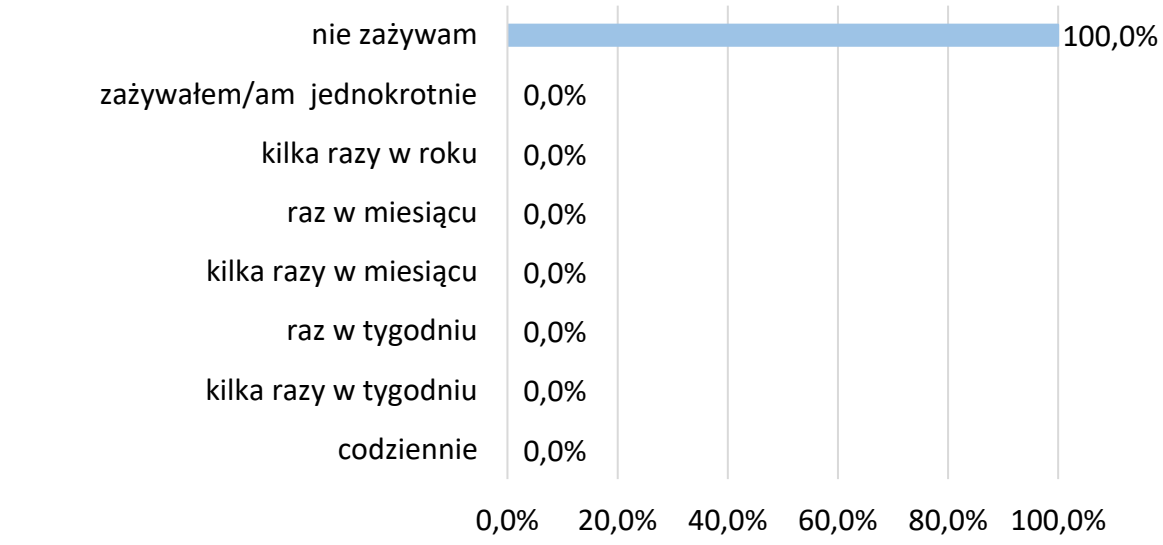

Kolejne pytanie dotyczyło tego, czy badani znają w swoim otoczeniu kogoś, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupów, korzystania z Internetu lub urządzeń elektronicznych, uprawiania sportu, pracy, oglądania treści pornograficznych). Z przeprowadzonych badań wynika, że:

1) 52,0% badanych zna osoby, które nadużywają alkoholu, w tym: 10,0% – jedną osobę, 24,0% – kilka osób (do 10), 18,0% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 22,0% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć";
2) 18,0% badanych zna osoby, które nadużywają narkotyków, w tym: 12,0% – jedną osobę, 6,0% – kilka osób (do 10), a 22,0% wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć";
3) 34,0% badanych zna osoby dotknięte problemem uzależnień behawioralnych, w tym: 6,0% – jedną osobę, 22,0% – kilka osób (do 10), 6,0% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 22,0% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć".

Wykres 21. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=50

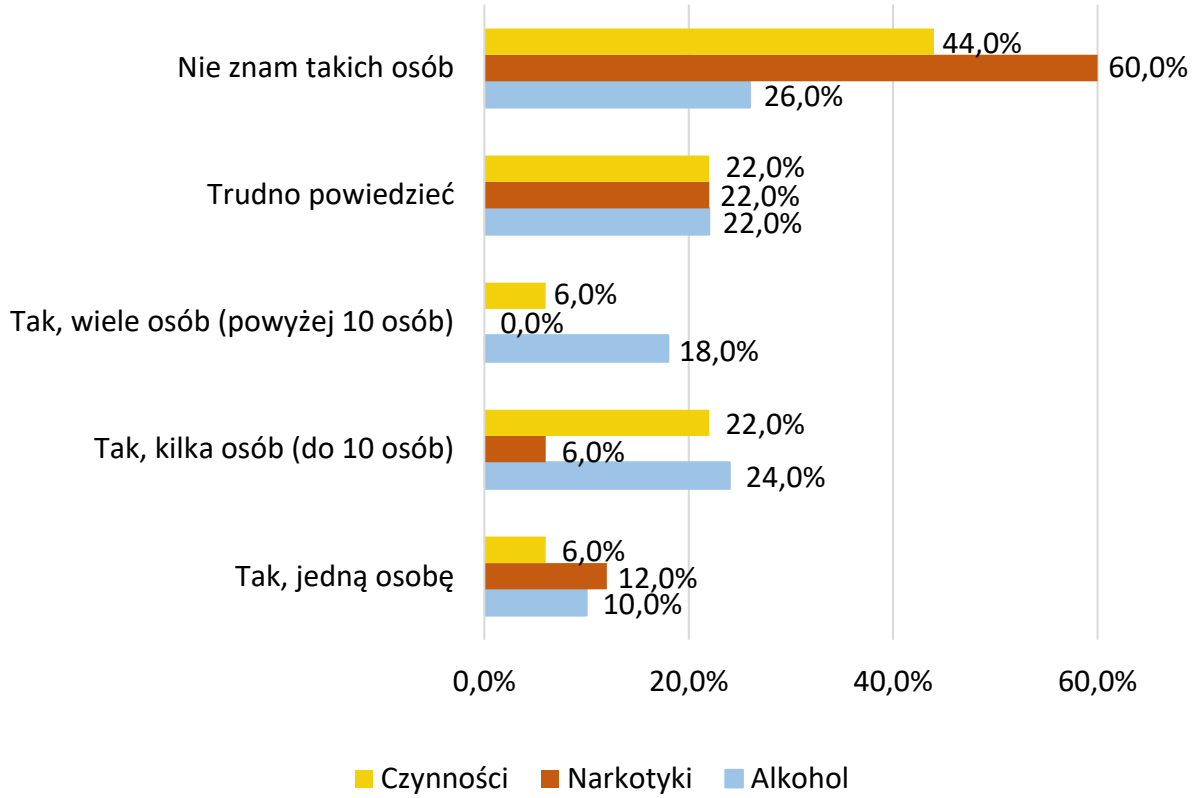

Następne pytanie skierowane do wszystkich ankietowanych miało na celu zweryfikowanie, czy badani znają miejsca, w których można nabyć nielegalne substancje psychoaktywne na terenie gminy Jemielnica. Zdecydowana większość respondentów zadeklarowała nieznajomość tego rodzaju miejsc (88,0%). Natomiast po 4,0% ankietowanych wskazało na sklep i jego otoczenie oraz centrum

miejscowości. Po 2,0% badanych zna konkretną osobę oraz wskazało na inne miejsca, wśród których wymieniono *teren przy stawie*.

Wykres 22. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze? N=50

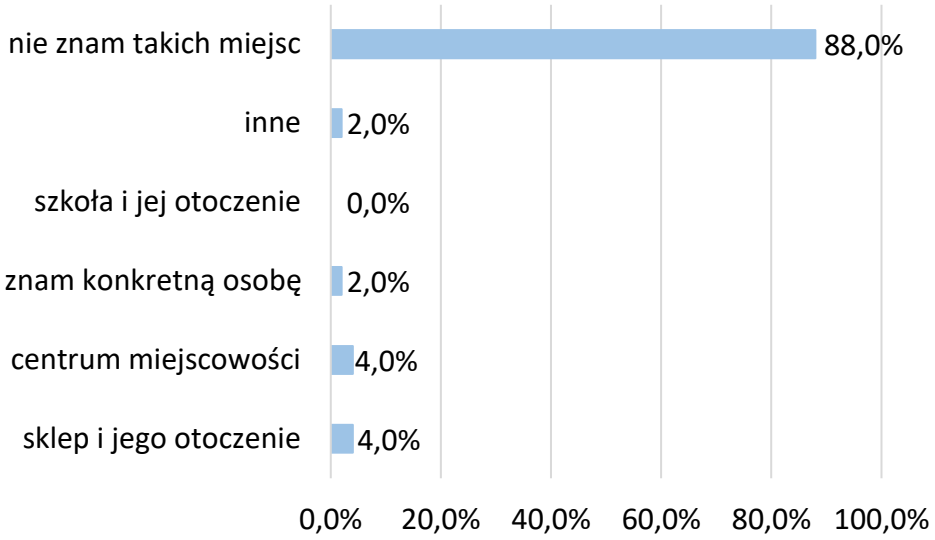

WNIOSKI Z BADAŃ SPOŁECZNYCH PRZEPROWADZONYCH NA TERENIE GMINY JEMIELNICA W 2025 ROKU

W 2025 roku na terenie gminy Jemielnica zostało przeprowadzone badanie diagnozujące problemy społeczne wśród lokalnej społeczności, w którym uczestniczyło 50 dorosłych mieszkańców Gminy oraz 282 uczniów. Poniżej, w formie graficznej, przedstawione zostały najważniejsze wnioski z przeprowadzonych badań, dotyczące kwestii uzależnień.

UCZNIOWIE

PROBLEM ALKOHOLOWY

16,3 %	uczniów deklaruje spożycie alkoholu kiedykolwiek w życiu
7,0%	uczniów deklaruje spożycie alkoholu więcej niż jeden raz w życiu
6,0%	uczniów, którzy przyznali się do spożycia alkoholu w ciągu 30 dni przed badaniem

30,9 %	uczniów uważa alkohol za łatwy do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

PROBLEM NIKOTYNOWY

6,4 %	uczniów deklaruje palenie papierosów tradycyjnych kiedykolwiek w życiu
11,7%	uczniów deklaruje palenie e-papierosów kiedykolwiek w życiu
30,1%	uważa papierosy uczniów tradycyjne za łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości
28,4%	uczniów uważa e-papierosy za łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości

PROBLEM NARKOTYKOWY

2,8 %	uczniów **kiedykolwiek** w życiu deklaruje zażycie środków psychoaktywnych
1,4%	uczniów deklaruje zażywanie środków psychoaktywnych regularnie/codziennie
1,8%	uczniów przyznało się do zażywania narkotyków/dopalaczy w ciągu 30 dni przed badaniem uczniów
8,9%	uczniów uważa narkotyki za łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości
8,5%	uczniów uważa dopalacze za łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

96,4 %	elektronicznych i Internetu codziennie uczniów deklaruje korzystanie z urządzeń
39,7%	uczniów spędza czas na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i Internetu znaczne ilości czasu, tj. powyżej 3 godzin w ciągu dnia.
46,5%	uczniom zdarzyło się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i Internetu np. przed rodzicami
28,7%	uczniów deklaruje granie w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze, w ciągu ostatnich 12 miesięcy.
14,9%	uczniów podjęło się zachowań hazardowych więcej niż 1 raz w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

ZABUŻENIA ODŻYWIANIA

29.1 %	uczniów nie wie, czym są zaburzenia odżywiania
28,4%	uczniów uznaje anoreksję za zaburzenie odżywiania
27,3%	uczniów uznaje napadowe objadanie się za zaburzenie odżywiania
17,4%	uczniów uznaje bulimię za zaburzenie odżywiania

**Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=282*

DOROŚLI MIESZKAŃCY

PROBLEM ALKOHOLOWY

12,0 %	dorosłych mieszkańców spożywa alkohol kilka razy w tygodniu i codziennie
8,0%	dorosłych mieszkańców straciło kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (upiło się) częściej niż 1 raz w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem
98,0%	dorosłych mieszkańców uważa, że picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka
52,0%	dorosłych mieszkańców zna osoby w swoim otoczeniu, które nadużywają alkoholu

PROBLEM NIKOTYNOWY

14,0 %	dorosłych mieszkańców pali papierosy tradycyjne
8,0%	dorosłych mieszkańców pali papierosy tradycyjne codziennie.
6,0%	dorosłych mieszkańców pali e-papierosy
2,0%	dorosłych mieszkańców pali e-papierosy codziennie.

PROBLEM NARKOTYKOWY

0,0 %	dorosłych mieszkańców zażywało środki psychoaktywne
18,0%	dorosłych mieszkańców zna osoby w swoim otoczeniu, które nadużywają narkotyków

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

34,0 %	dorosłych mieszkańców korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu powyżej 3 godzin dziennie
18,0%	dorosłych mieszkańców grało w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze (w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem)
2,0%	dorosłych mieszkańców grało w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze więcej niż 10 razy (w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem)
34,0%	dorosłych mieszkańców zna osoby w swoim otoczeniu, których dotyczy problem uzależnień behawioralnych

INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

52,0 %	dorosłych mieszkańców ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku niż wstępnie zakładali
30,0%	dorosłych mieszkańców zawsze zajada stres i inne intensywne emocje i nie może się powstrzymać od jedzenia
10,0%	dorosłych mieszkańców nie może się powstrzymać od kupowania nowych rzeczy, chociaż nie są im potrzebne i przekraczają ich możliwości finansowe
70,0%	dorosłych mieszkańców często myśli o swoich obowiązkach zawodowych po godzinach pracy

**Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=50*

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jemielnica na lata 2026-2029 jest:

Ograniczenie rozmiaru zjawiska uzależnień oraz minimalizowanie ich niekorzystnych skutków zdrowotnych i społecznych poprzez rozwój lokalnego systemu wsparcia, realizację działań edukacyjnych i profilaktycznych, a także upowszechnianie zdrowego stylu życia oraz postaw wolnych od używania substancji psychoaktywnych.

Celami operacyjnymi Programu są:

1. Realizacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych, obejmujących promocję zdrowego stylu życia, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, poprzez kształtowanie świadomości dotyczącej negatywnych skutków uzależnień.

2. Zapewnienie osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej, wsparcia w procesie aktywizacji społecznej i zawodowej, a także rozwój i wzmacnianie lokalnego systemu wsparcia, w tym wspieranie działań podejmowanych przez instytucje publiczne, organizacje pozarządowe oraz osoby prywatne.

3. Prowadzenie systematycznej diagnozy oraz monitoringu zjawiska uzależnień na terenie Gminy, obejmujących identyfikację środowisk szczególnie zagrożonych tym problemem, a także podejmowanie działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, integrację lokalnej społeczności oraz podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień**.**

Do szczegółowych celów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 należy:

1. Redukcja szkód spowodowanych używaniem alkoholu, narkotyków i dopalaczy oraz zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych poprzez działania wychowawcze, kulturalne i profilaktyczne poprzez:
   1) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
   2) organizacja i finansowanie festynów i konkursów promujących zdrowy styl życia, wiedzy o uzależnieniach i pozytywnych wzorców zachowań,

3) zakup monitoringu, który będzie zapobiegał negatywnym skutkom spożywania alkoholu np. monitorowanie parku i placów zabaw,
4) zakup i dystrybucja wśród mieszkańców i instytucji materiałów profilaktycznych edukacyjnych: broszur, plakatów, czasopism, ulotek.

2. Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież poprzez wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki, opartych o kształtowanie właściwych postaw i wartości poprzez:
   1) promowanie zdrowego i trzeźwego modelu życia poprzez organizację zajęć dla dzieci w okresie ferii i wakacji, organizowanie zajęć pozalekcyjnych o treści profilaktycznej oraz prowadzenie zajęć sportowych,
   2) dofinansowanie szkoleń nauczycieli, w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawiskom uzależnień oraz przemocy w rodzinie,
   3) wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych i realizowanych przez młodzież, skierowanych dla grup rówieśniczych.
3. Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych oraz rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz skali zjawiska przemocy w rodzinie poprzez:
   1) finansowanie bieżącej działalności w zakresie zajęć rekreacyjnych w świetlicach wiejskich w Barucie, Centawie, Łaziskach, Gąsiorowicach, Wierchlesiu, Jemielnicy i Piotrówce,
   2) finansowanie warsztatów organizowanych przez Gminną Bibliotekę Publiczną i Miejsce Integracji Rodzin,
   3) dofinansowanie wyjazdów na wycieczki dla dzieci z Gminy Jemielnica,
   4) dofinansowanie szkoleń i kursów, w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów i psychologów,
   5) dofinansowanie programów profilaktycznych w szkołach na terenie Gminy Jemielnica.
4. Wspieranie skutecznych procedur kontroli społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (przeciwdziałanie przemocy) poprzez współpracę z zespołem Interdyscyplinarnym oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
5. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych oraz możliwości zapobiegania zjawisku.
6. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej poprzez:
   1) umożliwienie uczestnictwa w terapii odwykowej,
   2) pokrywanie kosztów badań w zakresie uzależnienia od alkoholu.
7. Promowanie właściwych postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania zjawisku narkomanii, uzależnień behawioralnych, przestępczości i przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie dostępności do pomocy

psychospołecznej i prawnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin poprzez prowadzenie poradnictwa prawnego oraz zatrudnienie psychologa.

8. Prowadzanie profilaktycznej działalności informacyjnej, kulturalnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym skierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
9. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce uzależnień, rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez:
   1) współdziałanie z kościołem katolickim w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
   2) podejmowanie działań w ramach „Międzygminnych Porozumień" w sprawie prowadzenia działań mających na celu realizację zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, profilaktyki uzależnień i przemocy domowej,
   3) udzielanie pomocy grupom anonimowych alkoholików w przypadku podjęcia przez nich działalności na terenie Gminy,
   4) współdziałanie z Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Strzelcach Opolskich.
10. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w artykule 13 i artykule 15 ustawy o przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Cel I

Realizacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych, obejmujących promocję zdrowego stylu życia, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, poprzez kształtowanie świadomości dotyczącej negatywnych skutków uzależnień.

Przewidywane rezultaty:

1. Ograniczenie skali spożywania alkoholu, używania substancji psychoaktywnych oraz występowania uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Gminy.
2. Zmniejszenie dostępności substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.
3. Redukcja liczby interwencji wobec osób nietrzeźwych w przestrzeni publicznej, kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu oraz sprzedawców napojów alkoholowych dopuszczających do zakupu osób niepełnoletnich.
4. Zwiększenie świadomości społecznej na temat zagrożeń wynikających z używania alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych.
5. Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie konsekwencji uzależnień oraz sposobów ich unikania.
6. Zwiększenie liczby działań profilaktycznych realizowanych w szkołach oraz placówkach wychowawczych.
7. Opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży oraz wzmocnienie postaw abstynenckich w społeczności lokalnej.
8. Realizacja działań prewencyjnych w zakresie ograniczenia rozpowszechniania narkotyków i dopalaczy, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
9. Kształtowanie postaw prozdrowotnych oraz promowanie stylu życia wolnego od substancji psychoaktywnych.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Realizacja programów oraz inicjatyw profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowego stylu życia, adresowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych Liczba uczestników programów	UG, GKRPA, PCPR, PPP, KP, NGO, placówki oświatowe, instytucje kultury, sportu i rekreacji
2.	Realizacja zawodów sportowych z elementami profilaktyki, które mają na celu podkreślenie szkodliwości alkoholu, narkotyków oraz zagrożeń płynących z uzależnień behawioralnych (w ramach profilaktyki uniwersalnej oraz promocji zdrowego stylu życia).	Liczba zorganizowanych zawodów profilaktyczno-sportowych	UG, GKRPA, instytucie kultury, sportu i rekreacji, NGO, placówki oświatowe
3.	Wsparcie organizacji oraz finansowanie warsztatów i programów profilaktycznych poświęconych problematyce używania substancji psychoaktywnych oraz ryzyku uzależnień behawioralnych, ze szczególnym naciskiem na realizację programów rekomendowanych przez KCPU, ORE i IPiN.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych Liczba uczestników	UG, GKRPA, placówki oświatowe
4.	Rozwijanie i promowanie oferty alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	UG, GKRPA, placówki oświatowe, NGO, instytucie kultury, sportu i rekreacji
5.	Organizowanie letnich i zimowych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz zagrożonych uzależnieniami, połączonych z realizacją programów profilaktycznych, psychologicznych lub socjoterapeutycznych.	Liczba zorganizowanych wyjazdów Liczba uczestników	UG, placówki oświatowe, NGO, instytucje/organizacje sportowe

6.	Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informatycznych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i promowania zdrowych nawyków.	Koszty przeznaczone na zakup materiałów	UG, GOPS, GKRPA, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
7.	Udział w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.	Liczba kampanii, w których uczestniczyła Gmina	UG, GOPS, GKRPA, KP, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, instytucie kultury, sportu i rekreacji
8.	Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka.	Liczba zorganizowanych warsztatów	UG, GKRPA, placówki oświatowe

Cel II

Zapewnienie osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej, wsparcia w procesie aktywizacji społecznej i zawodowej, a także rozwój i wzmacnianie lokalnego systemu wsparcia, w tym wspieranie działań podejmowanych przez instytucje publiczne, organizacje pozarządowe oraz osoby prywatne.

Przewidywane rezultaty:

1. Zapewnienie szerszego dostępu do kompleksowej pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz doświadczającym przemocy domowej.
2. Zwiększenie skuteczności działań pomocowych poprzez motywowanie osób uzależnionych do podjęcia lub kontynuacji terapii odwykowej.
3. Wspieranie aktywizacji społeczno-zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i/lub narkotyków oraz udzielanie pomocy osobom dotkniętym uzależnieniami behawioralnymi.
4. Wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.

5. Podnoszenie jakości usług pomocowych poprzez wsparcie specjalistów i instytucji zajmujących się terapią uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Wspieranie funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Liczba członków GKRPA	UG, GKRPA
2.	Prowadzenie rozmów interwencyjno-motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych przez członków GKRPA.	Liczba osób, z którymi członkowie GKRPA prowadzili rozmowy interwencyjno-motywujące do podjęcia leczenia odwykowego	GKRPA
3.	Zlecanie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w zakresie uzależnienia od alkoholu w celu wydania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osoby uzależnionej.	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego Liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	GKRPA
4.	Kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego wobec osoby uzależnionej, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach dotyczących zobowiązania do leczenia, a także uczestnictwo członków GKRPA w charakterze strony lub oskarżyciela posiłkowego przed sądem w sprawach związanych z leczeniem odwykowym.	Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego	GKRPA
5.	Wszczynanie przez członków GKRPA procedury „Niebieskie Karty” i przekazywanie ich do ZI.	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	GKRPA
6.	Realizacja konsultacji i poradnictwa terapeutycznego, psychologicznego oraz prawnego	Liczba osób objętych konsultacjami/poradnictwem	UG, GOPS, GKRPA, NGO,

	osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin.	Liczba udzielonych konsultacji/porad	placówki ochrony zdrowia
7.	Udzielanie psychologicznego i terapeutycznego wsparcia dzieciom wychowującym się w rodzinach dotkniętych uzależnieniami i przemocą domową.	Liczba dzieci objętych wsparciem	PCPR, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, NGO
8.	Zwiększanie skuteczności działań skierowanych do beneficjentów pomocy społecznej dotkniętych uzależnieniem, poprzez uwzględnienie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych.	Liczba osób, z którymi zawarto kontrakt socjalny	GOPS
9.	Zainicjowanie powstania Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin.	Liczba osób zgłaszających się do punktu	UG, GKRPA, GOPS
10.	Zainicjowanie powstania grup samopomocowych (AA, DDA).	Liczba osób uczęszczających na spotkania grup	UG, GKRPA, GOPS

Cel III

Prowadzenie systematycznej diagnozy oraz monitoringu zjawiska uzależnień na terenie Gminy, obejmujących identyfikację środowisk szczególnie zagrożonych tym problemem, a także podejmowanie działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, integrację lokalnej społeczności oraz podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień.

Przewidywane rezultaty:

1. Systematyczne monitorowanie zagrożeń związanych z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz uzależnieniami behawioralnymi na terenie Gminy.
2. Szybkie i skuteczne rozpoznawanie rodzin i osób dotkniętych trudnościami wynikającymi z uzależnień.

3. Organizowanie oraz finansowanie badań diagnozujących problemy społeczne, w tym uzależnienia, wśród mieszkańców, w celu określenia rzeczywistego stanu zagrożenia problemami alkoholowymi, narkotykowymi i behawioralnymi.

4. Efektywniejsze i szybsze udzielanie niezbędnej pomocy osobom i rodzinom z problemem uzależnień dzięki rozwiniętej współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

5. Reintegracja osób dotkniętych uzależnieniami i przemocą domową oraz członków ich rodzin w lokalnej społeczności.

6. Redukcja wykluczenia społecznego poprzez skuteczniejsze wsparcie osób zmagających się z problemem uzależnień.

7. Podniesienie kompetencji specjalistów zajmujących się profilaktyką i leczeniem uzależnień, w celu podniesienia jakości świadczonych usług.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Systematyczne monitorowanie problemu uzależnień od substancji psychoaktywnych i behawioralnych w Gminie poprzez prowadzenie lokalnych statystyk oraz opracowywanie diagnoz społecznych obejmujących zarówno uczniów, jak i dorosłych mieszkańców.	Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej	UG, GKRPA, ZI, GOPS, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, NGO
		Liczba prowadzonych statystyk związanych z problemem uzależnień w Gminie	
2.	Organizowanie oraz uczestnictwo w szkoleniach dotyczących profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony zdrowia dla osób i podmiotów świadczących wsparcie mieszkańcom, w tym członków GKRPA.	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej	UG, GKRPA, PCPR, KPP, ZI, GOPS, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
3.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	Liczba przeprowadzonych kontroli	UG, GKRPA, KP

REALIZACJA PROGRAMU

1. Na podstawie art. 4[1] ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, od strony finansowej i merytorycznej realizatorem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jemielnica na lata 2026-2029 jest Gmina Jemielnica.
2. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jemielnica będzie realizowany w latach2026-2029.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców Gminy z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, zmagających się z uzależnieniami behawioralnymi, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych, dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem oraz w miejscu sprzedaży może odbywać się tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez Wójta Gminy Jemielnica.

1. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży, określona przez Radę Gminy, wynosi[13]:
   1) 16 – o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo,
   2) 14 – o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
   3) 15 – o zawartości powyżej 18% alkoholu.
2. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży, określona przez Radę Gminy, wynosi[14]:
   1) 15 – o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo,
   2) 10 – o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
   3) 11 – o zawartości powyżej 18% alkoholu.

[13] Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2024 rok.

[14] Tamże.

TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jemielnica na lata 2026-2029 są dochody własne Gminy uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, a także z opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml i są ujęte w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia", rozdziale 85153 – zwalczanie narkomanii oraz rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
2. Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za obecność na posiedzeniu komisji i kontrolach w wysokości 225 zł. Wynagrodzenie za udział w pracach Komisji wypłacane jest na podstawie listy obecności sporządzanej na posiedzeniu.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu opierają się na:

1) ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2) ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
3) opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy wybrać co najmniej jedną z niżej wskazanych zróżnicowanych metod pomiaru, tj.:

1) analizę dokumentów,
2) badanie ankietowe adresatów Programu,
3) badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

1) **kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów,
2) **kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami,
3) **kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów,
4) **kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Na podstawie analizy wdrażanego programu, realizator Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jemielnica na lata 2026-2029, tj. Gmina Jemielnica we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innymi jednostkami i podmiotami działającymi na terenie gminy Jemielnica, sporządzi zbiorcze coroczne sprawozdanie, które zostanie przedłożone Radzie Gminy w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie. Ponadto Wójt Gminy Jemielnica zobowiązany jest do sporządzenia, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informacji z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, które następnie przekaże do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

BIBLIOGRAFIA

1. https://bdl.stat.gov.pl.
2. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.
3. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022, 2023 i 2024.
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
6. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, European Drug Report 2024: Trends and Developments, 2024.
7. Lange R., i in., Nastolatki 3.0 – Raport z ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców, NASK – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2023.
8. Malczewski A., Młodzież a substancje psychoaktywne w: Młodzież 2021 – raport z badań ilościowych zrealizowanych przez Fundację CBOS, Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej, 2022.
9. Szmidt J., i in., Raport 2023 – Uzależnienia w Polsce, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2023.
10. Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2025 roku, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2024.

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Jemielnica w latach 2022-2024 14
Rysunek 2. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca gminy Jemielnica na przestrzeni lat 2022-2024 15
Rysunek 3. Płeć: N=282 16
Rysunek 4. Płeć: N=50 26

SPIS TABEL

Tabela 1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jemielnicy wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024 13
Tabela 2. Liczba osób zmagających się z problemem przemocy domowej, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2022-2024. 13
Tabela 3. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=46 19
Tabela 4. Jak często zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni? N=8 20
Tabela 5. Jakie były to substancje? N=8 21
Tabela 6. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=274 23
Tabela 7. W jakie gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze zdarzyło Ci się grać? N=80 24
Tabela 8. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=49 29
Tabela 9. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=9 30
Tabela 10. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=35 32
Tabela 11. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=36 32

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2022-2024 11
Wykres 2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Jemielnica na przestrzeni lat 2022-2024 15
Wykres 3. Wiek: N=282 17
Wykres 4. Klasa: N=282 17
Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=282 18
Wykres 6. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=282 19
Wykres 7. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=282 20
Wykres 8. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy oraz e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=282 22
Wykres 9. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=282 23
Wykres 10. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=282 24
Wykres 11. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=282 25
Wykres 12. Wiek: N=50 27
Wykres 13. Wykształcenie: N=50 27

Wykres 14. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=50 28
Wykres 15. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=50 29
Wykres 16. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=50 31
Wykres 17. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=50 32
Wykres 18. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=50 33
Wykres 19. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=50 34
Wykres 20. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) N=50 34
Wykres 21. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=50 35
Wykres 22. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze? N=50 36